

KILPAILU- JA KULUTTAJAVIRASTON TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2013

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS	1
1.1 Johdon katsaus	1
1.2 Vaikuttavuus	3
1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus.....	3
1.2.2 Siirtomenojen vaikuttavuus: talous- ja velkaneuvonta	6
1.3 Toiminnallinen tehokkuus.....	6
1.3.1 Taloudellisuus ja tuottavuus.....	6
1.3.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	8
1.3.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus: Euroopan kuluttajakeskus	10
1.4 Tuotokset ja laadunhallinta	11
1.4.1 Koko virasto.....	11
1.4.2 Kilpailuasiat	12
1.4.3 Kuluttaja-asiat	14
1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	15
1.6 Tilinpäätösanalyysi	16
1.6.1 Rahoituksen rakenne	16
1.6.2 Talousarvion toteutuminen	16
1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma	18
1.6.4 Tase	19
1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	20
1.8 Arviointien tulokset.....	21
1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	21
2. TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA.....	22
3. TUOTTO- JA KULULASKELMA.....	23
4. TASE	24
5. LIITETIEDOT	26
6. ALLEKIRJOITUS.....	32

Taulukko 1. Talous- ja velkaneuvonnan tunnuslukuja (neuvontaa antavat yksiköt)	6
Taulukko 2. Henkilötyövuodet ja kustannukset toimintojen pääryhmittäin	7
Taulukko 3. Kuluttaja-lehden kustannusvastaavuuslaskelma	8
Taulukko 4. Valmismatkaliikevalvonnan kustannusvastaavuuslaskelma	9
Taulukko 5. Euroopan kuluttajakeskus-hankkeen –kustannusvastaavuuslaskelma	10
Taulukko 6. Koko virastoa koskevat tuotosten ja laadunhallinnan tunnusluvut	11
Taulukko 7. Kilpailuasioita koskevat tuotosten ja laadunhallinnan tunnusluvut	12
Taulukko 8. Kuluttaja-asioita koskevat tuotosten ja laadunhallinnan tunnusluvut	14
Taulukko 9. Henkisten voimavarojen hallintaa koskevat tunnusluvut	15
Taulukko 10. Rahoituksen rakenne	16
Taulukko 11. Toimintamenomääräraha ja sen käytön kehitys	17
 Kuva 1. Keskeneneräisten tapausten kehitys vuosina 2007 – 2013	 13
Kuva 2. Kilpailunrajoitusasioiden kehitys (kpl), tilanne 31.12. vuosina 2004 – 2013	13

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Johdon katsaus

Kilpailu- ja kuluttajavirasto aloitti toimintansa 1.1.2013 ja se on muodostettu yhdistämällä aikaisemmat Kilpailuvirasto ja Kuluttajavirasto. Virastossa on kilpailuasioiden ja kuluttaja-asioiden vastuualueet, joita kumpakin johtaa valtioneuvoston nimittämä virkamies. Kuluttajavastuualueen ylijohtaja toimii samalla kuluttaja-asiamiehenä. Viraston pääjohtaja ei voi ottaa ratkaistavakseen kuluttaja-asiamiehelle säädettyjä valvontasioita, millä turvataan kuluttaja-asiamiehen itsenäisyyttä kilpailuvalvontaan nähden. Virastossa on myös markkinatutkimusyksikkö, joka on perustettu tukemaan kilpailu- ja kuluttajavastuualueiden yhdentymiskehitystä, vahvistamaan viraston tutkimustoimintaa sekä tukemaan johtoa strategisessa suunnittelussa.

Virastojen yhdistäminen ja toimintojen vakiinnuttaminen on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Yhteisen palkkausjärjestelmän valmistelu sujui suunniteltua hitaammin useiden samanaikaisten hallintoa koskevien hankkeiden johdosta. Yhteistyössä viraston henkilöstöjärjestöjen kanssa valmisteltua palkkausjärjestelmää koskeva tarjous annettiin järjestöille marraskuussa 2013, mutta neuvottelut jatkuvat. Yhteisten toimitilojen hankinta eteni suunnitellusti. Virasto muutti uusiin, yhteisiin toimitiloihin tammikuun puolivälissä 2014. Uusien toimitilojen myötä tilatehokkuus paranee ja toimitilakustannukset vähenevät noin 10 prosentilla (100 000 eurolla) vuodessa.

Virastojen yhdistymiskehityksen kannalta kriittinen strategiatyö aloitettiin kesällä 2013. Työ eteni suunnitelman mukaisesti hyödyntäen henkilöstötyöpajoja ennalta määrätyissä aihekokonaisuuksissa. Strategia valmistuu vuoden 2014 alussa.

Viraston markkinatutkimusyksikössä on tehty selvitys markkinoiden toimintaa kuvaavien indikaattoreiden hyödyntämiseksi viraston strategiatyössä sekä vastuualueiden työn kohdistamisessa mahdollisimman suuren vaikuttavuuden aikaansaamiseksi. Valmistelut henkilöstösiirtojen tekemiseksi Kuluttajatutkimuskeskuksesta virastoon etenivät suunnitellusti. Neljän tutkijan ja yhden tutkimusassistentin siirto Kuluttajatutkimuskeskuksesta virastoon vuoden 2014 alussa vahvistaa viraston analysointikapasiteettia markkinoiden toiminnan puutteiden tunnistamiseksi.

Viraston keskeiset substanssitehtävät suunnittelukaudella liittyvät rakenteellisten kilpailun esteiden poistamiseen (työ- ja elinkeinoministeriön konsernistrategian tavoitelinjaus 4). Virasto on keskustellut päivittäistavarakaupan suurten keskusliikkeiden kanssa 1.1.2014 voimaan tulleen kaupan määräävää asemaa koskevan säännöksen johdosta. Keskustelujen tarkoitus oli poistaa ennen lain voimaantuloa selkeät riskit määräävän markkina-aseman väärinkäyttökiellon rikkomisesta. Keskustelut ja väärinkäyttökieltoa koskeva neuvonta ovat olleet tuloksellisia. Syksyllä 2013 painopistettä siirrettiin kanta-asiakasjärjestelmien ja kaupan tilastotietojen luovutusta koskeviin selvityksiin.

Alkuvuoden aikana virasto julkaisi selvitykset alkutuotannon asemasta elintarvikeketjussa ja kaupan sijainnin ohjauksen sääntelystä. Kumpikin selvitys tähtää kaupan keskittymisestä aiheutuvien haittojen vähentämiseen. Konsernistrategian tavoitelinjauksen *julkisten toimijoiden liiketoiminta muuttuu kilpailuneutraaliksi* toteuttamista tuettiin 1.9.2013 voimaan tulleen lainsäädännön eduskuntakäsittelyssä. Viraston verkkosivustoon valmisteltiin aihetta koskeva ohjeistus ja sidosryhmien kanssa on toteutettu kilpailuneutraliteettia koskevaa koulutusta. Hallituksen terveen kilpailun edistämisohjelmaa on toteutettu suunnitellulla tavalla avaamalla jätemarkkinoita ja tekijänoikeusjärjestöjä koskevat selvitykset. 1.9.2013 organisoitiin viiden hengen kilpailuneutraliteettitoiminto osaksi kilpailunedistämisyksikköä.

Osana harmaan talouden torjuntaohjelmaa (tavoitelinjaus 4.3) vahvistettiin viraston kartelliselvitystä. Tutkitavana on useita vakavina pidettäviä kartelliepäilyjä, minkä ohella neljä virkamiestä osallistui EU:n komission rahoittamaan sähköisen tarkastuksen koulutusohjelmaan. Kartellivalvontaa, erityisesti siihen kytkeytyvän sakkovapautusjärjestelmän toimivuutta, on kuitenkin uudelleenarvioitava vaikuttavuuden parantamiseksi.

Kilpailuvalvonnan käsittelyaikoihin on kiinnitetty huomiota: vuoden lopussa avoinna oli 6 asiaa, joissa selvitykset ovat kestäneet yli kolme vuotta, kun lukumäärä vuoden puolivälissä oli 11. Tavoitteeseen (0 tapausta) ei kuitenkaan vielä päästy.

Kuluttajapoliittisen ohjelman toteuttamista on tuettu tekemällä ministeriölle aloite kuluttaja-asiamiehen toimivaltuuksien parantamiseksi. Työtä jatkettiin laatimalla ministeriön käyttöön selvitys nykyiseen kuluttaja-asiamiehen toimivaltaan liittyvistä ongelmista. Kuluttaja -lehden julkaisemisen ulkoistaminen toteutettiin hankintalain mukaisessa menettelyssä liiketoiminnan siirtona. Lehden julkaiseminen siirtyi vuoden 2014 alusta Kuluttajaliiton yhteyteen lehden hankintaa ja julkaisutoimintaa varten perustetulle Kuluttajatietoisuuden edistämisyhdistys ry:lle. Hankinnan arvo oli 720 000 euroa. Liiketoiminnan siirrossa viisi henkilöä siirtyi KKV:sta lehden uuden julkaisijan palvelukseen.

Työ- ja elinkeinoministeriön tilinpäätöskannanotossa vuodelta 2012 edellytettiin valmismatkarekisterin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuden parantamista. Tavoitteeseen pyrittiin vähentämällä valmismatka-valvonnan maksullisen toiminnan henkilöstöresursointia edellisvuoteen verrattuna sekä valmistelemalla esitys ministeriölle hinnoittelumuutoksen tekemiseksi siten, että julkisoikeudelliselta suoritteelta edellytettävyn 100 %:n kustannusvastaavuuteen päästään vuonna 2014. Kustannusvastaavuuteen vaikuttaa konkurssien ja korvaushakemusten määrä, jota ei voi ennakoita.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston sekä kuluttajaneuvonnan yhteinen tietojärjestelmä (KUTI) otettiin vuoden alusta käyttöön, minkä tuloksena hallinnollinen työ ilmoitusten käsittelyssä on vähentynyt. Järjestelmä täysimääräinen hyödyntäminen (analyysitietojen saatavuus, ns. e-neuvojan kehittäminen) edellyttää kuitenkin lisäresursointia.

Kuluttaja-asiamiehen valvontatoiminnassa yritysten ja kuluttajien sopimussuhteet ovat nousseet viime aikoina korostetusti esille. Sopimusehtojen kohtuuttomuus, sisällön muutokset määräaikaiksiin sopimuksiin, sopimusten ketjuttaminen tai toistaiseksi voimassaolevien sopimusten yksipuolinen tai mahdollisimman huomaamaton muuttaminen ovat esimerkkejä, jotka ovat edellyttäneet valvojan toimenpiteitä. Useissa tapauksissa neuvotteluja asioiden ratkaisemiseksi on käyty muiden viranomaisten, elinkeinoelämän järjestöjen ja yksittäisten yritysten kanssa. Tuloksena on saatu yritysten antamia sitoumuksia, vahvistuksia ja pidättäytymisiä jatkamasta suunnitellulla tavalla. Yritysten markkinointitavoissa on jouduttu palaamaan perusasioihin kuten puuttumaan olennaisten tietojen antamistapoihin tv-mainonnassa. Mainonnan tunnistettavuus on ollut esillä median toimijoiden kanssa käydyissä neuvotteluissa sekä laatimalla mainostajille suunnattu linjaus bloggaajien kanssa tehtävälle yhteistyölle.

Keväällä voimaantulleen perintälainsäädännön uudistuksen pohjalta on uudistettu hyvää perintätapaa kuluttajaperinnässä koskeva kuluttaja-asiamiehen linjaus. Valvontatoimet kesäkuussa voimaan tulleen pikaluottolainsäädännön uudistuksen jälkeen käynnistettiin. Kuluttaja-asiamiehellä oli markkinaoikeudessa vireillä neljä juttua, mm. puhelinpalveluiden paperilaskun maksullisuus. Lainsäädännön valmistelutyöhön panostettiin erityisesti tietoyhteiskaaren ja kuluttajaoikeusdirektiivin täytäntöönpanoon työryhmissä. Teleoperaattoreiden uudet laskuerittelysäännökset tarjoavat kuluttajille kuluttaja-asiamiehen pitkään toivomaa parannusta viestintäpalveluiden laskutuksen perusteista. Korkein oikeus kielsi hyvän tavan vastaisena mainoslappujen kiinnittämisen ulko-oviin ja postilaatikoihin. Asiassa oli kyse myös yksityisyyden suojasta, kotirauhasta ja omaisuudensuojasta perustuslain suojaamina perusoikeuksina.

Inhimillisen pääoman kehittämisen tavoitteissa jäätiin osin merkittävästi asetetuista tavoitteista. Heikot tulokset alueella johtunevat osin virastoyhdistymiseen liittyvistä tekijöistä kuten yhteisen palkkausjärjestelmän ja uuteen palkkausjärjestelmään liittyvien kehityskeskustelujen viipymisestä, työterveyshuollon muutoksesta ja asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa koetusta avoimuuden puutteesta.

1.2 Vaikuttavuus

1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus

Kytkeä TEM:n konsernistrategiaan, tavoitelinjauksiin ja substanssistrategioihin

Kilpailu- ja kuluttajaviraston toiminta tukee työ- ja elinkeinoministeriön konsernistrategian tavoitelinjauksia 1 ja 4:

- Poistamme rakenteellisia kilpailun esteitä (TL 4), jolle on asetettu hallinnonalan yhteiset tulostavoitteet:
 - Kaupan keskittymisestä aiheutuvat haitat vähenevät (tavoitelinjaus 4.1)
 - Julkisten toimijoiden liiketoiminta muuttuu kilpailuneutraaliksi (tavoitelinjaus 4.2)
 - Harmaa talous supistuu (tavoitelinjaus 4.3)
- Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa (TL 1)

Lisäksi viraston toimintaa ohjaavat kaksi valtioneuvoston substanssistrategiaa:

- Terveen kilpailun edistämishjelma (2012 - 2015) ja
- Kuluttajapoliittinen ohjelma (2012 – 2015)

Kilpailu- ja kuluttajaviraston toiminnalle vuoden 2013 tulossopimuksessa asetettuja pitkän aikavälin vaikuttavuustavoitteita ovat:

- Kuluttajapoliittisen ohjelman ja terveen kilpailun edistämishjelman toteuttaminen
- Markkinoita koskevat ilmiöt nousevat monipuolisen analysoinnin ja kannanottojen keskiöön
- Kuluttaja-asiamiehen roolin merkittävyys säilyy.

TEM:n konsernistrategiaan kytkeytyvät vaikuttavuustavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Toteuma
Kiellettyjen kilpailunrajoitusten paljastaminen tehostaa markkinoiden toimivuutta parantaa talouden uudistumiskykyä ja luo lisää arvoa asiakkaiden ja kuluttajien rahoille. Vuoden 2013 aikana resursseja suunnataan erityisesti kartellien vastaisen työhön osana vuonna 2012 aloitettua harmaan talouden torjuntaohjelmaa (TL 4.3).	Lukitus- ja oviympäristömarkkinoilla Abloy muutti viraston selvityksien perusteella sopimuskäytäntöjään ongelmalliseksi katsottujen valtuutus- ja jakelujärjestelmien osalta. Puututtiin Uponor/KWH Yhtymä -yrityskaupan rakennus- ja ympäristötekniikan järjestelmien markkinoilla aiheuttamiin kilpailuongelmiin. Saalistushinnoittelua maitomarkkinoilla koskevan Valio-tapauksen markkinaoikeuskäsittely vietiin läpi. Puututtiin Elisa/PPO-Yhtiöt Oy/Kymen Puhelin Oy/Telekarelia Oy yritysjärjestelyn laajakaistapalveluiden markkinoilla aiheuttamiin kilpailuongelmiin. Tehtiin viisi laajaa tarkastusta kartelli- ja muissa kilpailunrajoitusasioissa. Käynnissä oli kolme laajaa kartelliselvitystä.
Virasto valmistautuu päivittäistavara-kauppaa koskevan kilpailulain muutoksen voimaantuloon ja lain tultua voimaan ryhtyy sen toimeenpanoon. Elinkeinoharjoittajille annetaan neuvontaa pykälän soveltamis-käytännöistä (TL 4.1). Selvitys alkutuottajien asemasta elintarvikeketjussa valmistuu vuonna 2013.	Alkutuottajien asemaa elintarvikeketjussa koskeva raportti julkaistiin. Virastossa valmistauduttiin vuoden 2014 alusta voimaan tulleeseen päivittäistavara-kauppaa koskevaan kilpailulain säännökseen. Elinkeinoharjoittajille annettiin neuvontaa lain soveltamisesta eduskunnan edellyttämällä tavalla.
Virasto valmistautuu kilpailuneutraliteettia koskeviin säädösmuutoksiin ja ryhtyy muutosten voimaantulon jälkeen niiden toimeenpanoon ja antaa neuvontaa säädöksen soveltamisesta (TL 4.2). Virasto osallistuu julkisten hyvinvointipalvelujen	Kilpailunedistämisyksikköön perustettiin kilpailuneutraliteettitoiminto. Virasto antoi neuvontaa neutraliteettisäännösten soveltamisesta sekä julkisyhteisöille että elinkeinoharjoittajille ja elinkeinoelämän järjestöille. Virasto paikansi kilpailuneutraliteettiongelmaa järjestämällä tapaamisia elinkeinoelämän järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa. Ohje ja prosessikuva-

uudistuskehitystä koskevaan keskusteluun ja seuraa markkinoiden ja kilpailun soveltamista uudistuksissa. Erityistä huomiota kiinnitetään kuluttajien valintamahdollisuuksien ja preferenssien toteutumisen edistämiseen.	us julkaistiin viraston verkkosivuilla. Käsiteltävänä on neljä oma-aloitteisesti ja toimenpidepyyntöjen perusteella avattua tapausta. Erityisviranomaiset ovat tehneet konkreettisia ehdotuksia valinnanvapauden laajentamiseksi julkisessa terveydenhuollossa.
Viraston toimenpiteillä pyritään edistämään kuluttajien asemaa ja mahdollisuutta liikkuvuuteen (TL 4) EU:n kuluttajamarkkinoiden tulostaulun mukaan ongelmallisilla toimialoilla.	Kuluttajien mahdollisuutta vaihtaa palvelujen tarjoajaa on edistetty puuttamalla yritysten käyttämiin sopimusehtoihin, kuten toistaiseksi voimassaolevien sopimusten irtisanomisaikoihin ja tapoihin, mahdollisuuteen vedota sosiaaliseen suoritusesteeseen ja erilaisiin irtisanomisen yhteydessä perittäviin maksuihin sekä määräaikaisten sopimusten pituuteen ja ketjuttamiseen. Valvontatyössä keskityttiin painopisteenä olevien finanssi- ja viestintäpalvelujen lisäksi mm. kunto-salipalveluiden tarjontaan. Lisäksi puututtiin hintojen ilmoittamisen selkeyteen, mikä lisää palveluiden vertailtavuutta ja edistää kuluttajien liikkuvuutta markkinoilla. Lausunnoissa ja viranomaisyhteistyössä kiinnitettiin huomiota mm. irtisanomismenettelyihin, palveluiden sitomiseen toisiinsa (kytkykauppa) ja pankkipalveluiden saatavuuteen erityisesti verkkopankkitunnusten osalta.

Terveen kilpailun edistämishjelma

Vaikuttavuustavoite	Toteuma
Terveen kilpailun edistämishjelman toteutumista tuetaan kilpailuvalvonnan keinoin. Vuoden 2014 loppuun mennessä tehdään selvitys terveen kilpailun edistämishjelman vaikutuksista.	Jätealaa ja tekijänoikeusjärjestöjä koskevat selvitykset aloitettiin.

Kuluttajapoliittinen ohjelma

Vaikuttavuustavoite	Toteuma
Kohdistetaan toimenpiteitä ohjelman mukaisesti kuluttajan aseman turvaamiseen rahoitus- ja viestintäpalvelujen käyttäjinä sekä digitaalisessa toimintaympäristössä. Ohjelman toteutumista seurataan TEM:ssä ja ohjelman ohjausryhmässä.	Vaikutettiin merkittäviin kotimaisiin lainsäädäntömuutoksiin (pikaluotot, perintä ja tietoyhteiskuntakaari) ja toteutettiin pikaluottojen ja perinnän osalta jo uuden lainsäädännön valvontaa tapauskohtaisin valvontatoimenpitein ja uudistamalla luottoja ja perintää koskevat kuluttaja-asiamiehen linjaukset. Rahoituspalveluissa viranomais- ja sidosryhmäyhteistyötä sekä valvontaa kohdennettiin myös sopimusehtojen muutosten kuluttajavaikutuksiin, maksamiseen liittyviin kysymyksiin (mm. e-laskuun siirtyminen, suoraveloitustuoto, lähimaksaminen, paperilaskun maksullisuus ja EU:n uudet lainsäädäntöhankkeet maksupalveluiden ja peruspankkipalveluiden osalta) sekä pankkiveron kuluttajavaikutuksiin. Viestintäpalveluissa vaikutettiin tietoyhteiskuntakaaren valmisteluun, erityisesti kuluttajan kannalta keskeisiin kysymyksiin operaattorin vastuusta ja verkkoneutraliteetista. Edelleen panostettiin televisiopalveluihin ja kohdistettiin valvontaa maksu-tv-sopimusten markkinointiin ja sopimusehtojen lainmukaisuuteen. Alan kanssa neuvoteltiin sekä kolmansien osapuolten että alan itsensä toteuttamien muutosten vaikutuksista palvelukuvaukseen. Useissa yksittäisissä valvontaratkaisuuksissa

	puututtiin puhelin- ja laajakaistaliittymien markkinointiin ja sopimusehtoihin. Digitaalisessa ympäristössä haavoittuvien kuluttajaryhmien asema oli esillä mm. palveluiden saatavuuden, sopijakumppanin tunnistamisen ja rajat ylittävän markkinoinnin näkökulmasta. Mainonnan tunnistettavuuteen kiinnitettiin erityistä huomiota mm. laatimalla kuluttaja-asiamiehen linjaus blogien kautta mainostavien yritysten ja ammattibloggaajien käyttöön.
Avustetaan ministeriötä kuluttaja-asiamiehen nykyisen keinovalikoiman toimivuutta ja uudistamistarpeita koskeissa selvityksissä sekä valmismatkaliikkeen vakuusjärjestelmän uudistamiseen liittyvässä selvityksessä.	Virasto oli molemmissa hankkeissa aloitteellinen ja laati ministeriön pyytämät tausta-asiakirjat.

Analyyysi ja johtopäätökset

Kilpailuneutraliteettia ja kaupan määräävää markkina-asemaa koskevien säännösten toimeenpanolle luotiin edellytykset.

Kesäkuussa 2012 perustettiin harmaan talouden määrärahoilla *Kartellit*-yksikkö. Vaikka vuoden 2013 aikana ei tehty yhtään markkinaoikeusesitystä kartelliasioissa, yksikön perustaminen on merkittävästi tehostanut kartellivalvontaa ja sen myötä virastossa tutkinnassa ja esitutkinnassa olevien epäiltyjen kartellitapausten määrä vuoden 2013 aikana on lisääntynyt selvästi. Päivittäistavarakauppaa ja kilpailuneutraliteettia koskeviin lainmuutoksiin liittyvä valmistautuminen ja neuvonta vietiin läpi suunnitelmien mukaisesti.

Rahoituspalveluiden kohdalla oli poikkeuksellisen paljon periaatteellisia kannanottoja vaativia asioita, jotka liittyvät pitkälti yleiseen taloudelliseen tilanteeseen (pankkivero, pankkien ehtomuutokset luottojen ja asiakkuuden muissa ehdoissa) ja toisaalta asiain siirtymisestä enenevästi sähköisiin muotoihin ja sen vaikutuksiin kuluttajien arkeen. Vuoden aikana voimaan tulneiden kuluttajaluotto- ja perintäsäännösten muutosten kautta saatiin valvontatoimin karsittua markkinoilta selkeästi lainvastaisia menettelytapoja, mutta erityisesti pienten luottojen korkokattosäätely toi markkinoille kokonaan uudenlaisia luottotuotteita, joiden kohdalla joudutaan taas linjaamaan periaatteellisia tulkintakysymyksiä.

Resurssisyyistä viestintäpalvelujen painopistealueella kaikkiin suunnitelmissa olleisiin valvontatoimiin ei voitu ryhtyä toivotussa aikataulussa. Toiminnassa priorisoitiin vaikuttamista uuteen lainsäädäntöön, televisio- ja media- ja ns. maanpäällisen televisiotoiminnan teknologiasiirtymää koskeviin asioihin.

1.2.2 Siirtomenojen vaikuttavuus: talous- ja velkaneuvonta

Strategiset linjaukset ja yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Valtion talousarvioesitys 2013:

Talous- ja velkaneuvonnan¹ tavoitteena on helpottaa velallisen asemaa luottojen järjestelyssä sekä tukea velallisen elämänhallinnan paranemista ja ehkäistä syrjäytymistä.

Vuoden 2013 talousarvioesityksessä työ- ja elinkeinoministeriö asetti tulostavoitteeksi, että uusien asiakkaiden keskimääräinen jonotusaika on korkeintaan 60 päivää. Tavoitetta ei ole KKV:n tulossopimuksessa, koska tavoite kohdistuu neuvontaa antaviin yksiköihin. Jonotusaika lasketaan talous- ja velkaneuvontayksiköiden (57 kpl) ilmoittamien jonotusaikojen keskiarvona.

Taulukko 1. Talous- ja velkaneuvonnan tunnuslukuja (neuvontaa antavat yksiköt)

Palvelukyky	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Toteuma 2013
— Uusien asiakkaiden keskimääräinen jonotusaika (pv)	55	47	38
Siirtotalouden kulut	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Toteuma 2013
Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä ²	5 621 000	5 421 000	5 126 000

Analyyysi ja johtopäätökset

Asiakkaiden jonotusajat ensimmäiselle käynnille vaihtelivat toimipisteittäin: alle 60 päivän tavoitejonotusajan saavutti 43 neuvontayksikköä, 14 neuvontayksikköä ei sitä saavuttanut. Eräät yksiköt ovat kehittäneet uusia toimintatapoja, jotka ovat lyhentäneet uusien asiakkaiden jonotusaikaa edellisiin vuosiin verrattuna. Talous- ja velkaneuvojilla oli vuonna 2013 yhteensä 28 800 asiakastapaamista (vuonna 2012: 27 043 kpl ja vuonna 2011: 27 900).

Talous- ja velkaneuvonnan palveluiden tuottamiseen käytettiin vuonna 2013 yhteensä 158 henkilötyövuotta (v. 2012: 156 htv). Valtion maksama korvaus, vuoden 2013 talousarviomääräraha 5 211 000 euroa, kattoi arviolta 61 % talous- ja velkaneuvonnasta aiheutuvista kustannuksista - kunnat rahoittavat osan neuvonnasta omista varoistaan. Varojenkäytön tiedot tarkentuvat, kun palvelujen tuottajat antavat lopulliset raportit vuoden 2013 kuluista. Määrärahan käyttöä käsitellään myös kohdassa 1.6.2 *Talousarvion toteutuminen*.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1 Taloudellisuus ja tuottavuus

Tulostavoite	Toteutuma
Virastoa johdetaan taloudellisesti ja tehokkaasti.	
Resurssit kohdentuvat lisääntyvästi substanssitoimintoihin. - Tukitoimintojen henkilötyövuosien osuus pienenee vuoden 2014 loppuun mennessä	Hallinto- ja viestintäyksiköiden yhteenlaskettu osuus kokonaishenkilötyövuosista pieneni 3 prosenttiyksikköä. Vähennys oli 4 henkilötyövuotta. Koko viraston htv-määrä säilyi lähes ennallaan (+0,8 htv, +0,6 %).

¹ Laki talous- ja velkaneuvonnasta 713/2000

² Työ- ja elinkeinoministeriön asetus talous- ja velkaneuvontapalvelujen tuottajalle vuonna 2013 maksettavan korvauksen perusteista 178/2013

Taulukko 2. Henkilötyövuodet ja kustannukset toimintojen pääryhmittäin

Henkilötyövuosien jakautuminen toiminnoittain ja toimintojen kustannukset						
	Tavoite HTV	Jakautuma	Toteutuma		Kustannukset	
			HTV	%	1 000 €	%
Markkinoiden toimivuuden edistäminen	23	16 %	18,5	13 %	1 400	11 %
Kilpailuvalvonta	55	37 %	51,2	36 %	3 659	29 %
Kuluttajaoikeudellinen valvonta ja taloudelliset hyvitykset	26	18 %	32,2	22 %	2 268	18 %
Kuluttajainformaatio	12	8 %	12,3	9 %	1 310	10 %
Alue- ja paikallishallinnon ohjaus	9	6 %	3,5	2 %	332	3 %
Hallinto ³	22,5	15 %	25,9	18 %	3 629	29 %
YHTEENSÄ	147,5⁴	100 %	143,6	100 %	12 598	100 %

Kokonaistuottavuuden muutos (% , Tilastokeskus)

Vuoden 2013 kokonaistuottavuusindeksi⁵ on 96,15. Kokonaistuottavuus heikentynyt noin 3,8 %.

Analyysi ja johtopäätökset

Tavoite tukitoimintoihin käytettävien henkilöresurssien osuuden vähentämisestä toteutui. Suurin vähennys tapahtui hallintoyksikössä, jossa varainhoitovuoden lopussa henkilömäärä oli neljä henkilöä vähemmän kuin yhdistymishankkeen alkaessa vuonna 2012.

Henkilötyövuodet alittivat henkilötyövuositavoitteen 3,9 htv:lla.

Päättäneestä, ensimmäisestä toimintavuodesta saatiin lähtötaso henkilötyövuosien jakautumiseen toiminnoittain. Tavoitteita ja toteutumia tarkasteltaessa voidaan todeta, että

- Alue- ja paikallishallinnon ohjaukseen arvioitiin käytettävän huomattavasti enemmän henkilöresursseja kuin niiden toteutuma tuli olemaan.
- Kuluttajavastuun alueen resurssien käyttö markkinoiden toimivuuden edistämiseen yliarvioitiin tavoitteasetannassa.
- Substanssiyksiköiden resursseja kului hallinnollisiin hankkeisiin kuten toimitilahankkeeseen ja palkausjärjestelmän kehittämiseen. Niitä käytettiin myös hallintoon kuuluviin kirjaamotehtäviin.

Vuoden 2013 tuottavuutta heikensivät virastojen yhdistymishankkeen kertaluonteiset kustannukset sekä yhdistymisen eri hankkeisiin oman henkilöstön käyttämä työaika.

³ Hallinto = asiakirja-, tieto-, talous- ja henkilöstöhallinto sekä muut hallintopalvelut

⁴ Harmaan talouden torjumisen lisäresurssien osuus 7 henkilötyövuotta

⁵ Tuottavuusindeksi on laskettu käyttäen Tilastokeskuksen alustavia, epävirallisia deflaattoreita. Lopulliset deflaattorit vuodelle 2013 ovat tiedossa vasta kesäkuussa 2014.

1.3.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

1.3.2.1 Liiketaloudellisin perustein hinnoitellut suoritteet: Kuluttaja-lehti ja testikauppa

Taulukko 3. Kuluttaja-lehden kustannusvastaavuuslaskelma

Kuluttaja-lehti ja testikauppa	Toteutuma 2011	Toteutuma 2012	Toteutuma 2013	Muutos 2013 - 2012
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	557 044	517 356	583 969	66 613
Muut tuotot	1 365	1 365	1 365	
Tuotot yhteensä	558 409	518 721	585 334	66 613
KUSTANNUKSET				
erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 262	5 162	1 902	-3 260
Henkilöstökustannukset	232 823	215 566	175 846	-39 720
Vuokrat	125			
Palvelujen ostot	359 646	318 599	311 546	-7 053
Muut erilliskustannukset	600	771	766	-5
Erilliskustannukset yhteensä	598 456	540 099	490 061	-50 037
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-40 047	-21 378	95 273	116 650
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	131 849	103 432	159 602	56 170
Poistot	4 232	3 360	1 231	-2 129
Korot	177	107	64	-43
Muut yhteiskustannukset			41 607	41 607
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	136 259	106 899	202 503	95 604
Kokonaiskustannukset yhteensä	734 714	646 998	692 564	45 567
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-176 305	-128 277	-107 230	21 046
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	40 047	21 378		-21 378
Kustannusvastaavuus käytetyn hintatuen jälkeen	-136 259	-106 899	-107 230	-332
käytettävissä MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	100 000	100 000	100 000	
Kustannusvastaavuus käytettävissä olleen hintatuen jälkeen	-76 305	-28 277	-7 230	21 046
Kustannusvastaavuus-% käytettävissä olleen hintatuen jälkeen	90 %	96 %	99 %	3 %

Analyysi ja johtopäätökset

Kuluttaja-lehden toiminnan tuotot kasvoivat 13 prosentilla. Tästä huolimatta kannattavuustavoitetta (100 %) ei saavutettu. Tuottoja kasvatti 1.1.2013 toteutettu hinnankorotus, vaikka samanaikaisesti lehden tilaajamäärä laski vähän. Vuoden 2013 keskimääräinen tilaajamäärä oli 20 490 tilaajaa. Tilaajamäärän kehitys vastaa lehtialalla yleisesti vallitsevaa tilannetta. Lehden verkkopalvelun (kuluttaja.fi) käyttö kasvoi lähes viidennekseen, kun tarkastellaan sekä käyntien että yksilöityjen kävijöiden määriä.

Kuluttaja-lehden tuottaminen kilpailutettiin ja siirrettiin vuoden 2014 alusta liikkeenluovutuksena Kuluttajatietoisuuden edistämisyhdistys ry:lle. Muutos pohjautui hallituksen kuluttajapoliittiseen ohjelmaan, jossa on todettu tarve tarkastella kuluttajahallinnon tehtäviä muiden kuin viranomaistehtävien osalta.

1.3.2.2 Julkisoikeudelliset suoritteet: valmismatkaliikerekisteri

Taulukko 4. Valmismatkavalvonnan maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma. Suoritteiden maksut perustuvat lakiin valmismatkaliikkeistä (939/2008).

Valmismatkaliikerekisteri	Toteutuma 2011	Toteutuma 2012	Toteutuma 2013	Muutos 2013 - 2012
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	315 647	354 117	355 445	1 328
Muut tuotot	0	316	557	241
Tuotot yhteensä	315 647	354 433	356 002	1 569
KUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	353	92	25	-67
Henkilöstökustannukset	239 264	345 767	258 342	-87 425
Vuokrat	439	0	4 296	4 296
Palvelujen ostot	24 662	25 233	26 703	1 470
Muut erilliskustannukset	1 558	737	2 176	1 439
Erilliskustannukset yhteensä	266 276	371 830	291 542	-80 287
KÄYTTÖJÄÄMÄ	49 371	-17 397	83 555	81 856
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	147 328	196 590	232 168	35 578
Poistot	5 747	7 436	17 506	10 070
Korot	240	237	907	670
Muut yhteiskustannukset	0	0		
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	153 315	204 264	250 581	46 318
Kokonaiskustannukset yhteensä	419 591	576 094	542 123	-33 538
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-103 944	-221 661	-186 121	35 538
Kustannusvastaavuus-%	75 %	62 %	66 %	3 %

Analyysi ja johtopäätökset

Valmismatkavalvonnan maksullisten suoritteiden 100 %:n kustannusvastaavuustavoitteesta jäätin merkittävästi, toteutuma oli 66 %. Erilliskustannukset pienenevät noin 80 tuhannella eurolla, mutta osuus yhteiskustannuksista kasvoi noin 46 tuhannella euroa. Tämä johtui virastojen yhdistymishankkeen kertaluonteisista kustannuksista, joista suurimpia olivat Palkeiden lisätyöt, toimitilahankkeen ostopalvelut ja tietohallinnon hankinnat.

Työ- ja elinkeinoministeriön tilinpäätöskannanotossa vuodelta 2012 edellytettiin valmismatkaliikerekisterin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuden parantamista. Vuoden 2013 aikana maksulliseen toimintaan käytetyt henkilötyövuodet vähenivät. Työ- ja elinkeinoministeriölle tehtiin esitys maksullisten suoritteiden hinnoittelumuutoksista. Näillä muutoksilla pyritään siihen, että julkisoikeudelliselta suoritteelta edellytettynä 100 %:n kustannusvastaavuuteen päästään vuonna 2014.

Vuonna 2013 selvitettiin kolmen pienen valmismatkaliikkeen konkurssin korvauskäsittelyä. Lisäksi virastoa työllisti aiempien vuosien suurempien konkurssien jälkihoito. Vuoden aikana voitiin maksaa tuhannelle kuluttajalle loput vuoden 2005 Töölön matkatoimiston konkurssista aiheutuneista korvauksista. Matkatoimisto Alma Tour Oy:n bulgarialaisen vakuuden saaminen käyttöön vaati poikkeuksellisia toimenpiteitä, mm. tuomioistuininprosessin käynnistämisen.

1.3.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus: Euroopan kuluttajakeskus

Euroopan kuluttajakeskus toimii Kilpailu- ja kuluttajavirastossa erillishankkeena, jonka erilliskustannuksista Euroopan komissio rahoittaa puolet. Hankkeessa on mukana myös maistraattien kuluttajaneuvonta. Keskus toimii osana Euroopan laajuista European Consumer Centres -verkostoa, jonka tehtävänä on edistää kuluttajansuojan toteutumista rajat ylittävässä kaupassa kuluttajien ja elinkeinonharjoittajien välillä Euroopan sisämarkkinoilla. Hanke toteutui suunnitellusti.

Taulukko 5. Euroopan kuluttajakeskus-hankkeen -kustannusvastaavuuslaskelma

Euroopan kuluttajakeskus	Toteutuma 2011	Toteutuma 2012	Toteutuma 2013	Muutos 2013 - 2012
TUOTOT				
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus				
EU:lta saatu rahoitus	116 998	124 500	131 507	7 007
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus		-	1 500	1 500
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	-	-	-	
Tuotot yhteensä	116 998	124 500	133 007	8 507
KUSTANNUKSET				
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	112	498	105	-393
Henkilöstökustannukset	198 278	239 778	248 039	8 261
Vuokrat	13 777	16 252	16 504	252
Palvelujen ostot	9 786	12 714	11 255	-1 459
Muut erilliskustannukset	7 477	9 491	13 803	4 321
Erilliskustannukset yhteensä	229 429	278 733	289 708	10 973
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	86 854	67 986	157 175	89 189
Poistot	4 546	4 459	-	- 4 459
Muut yhteiskustannukset	-	-	-	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	91 400	72 445	157 175	84 730
Kokonaiskustannukset yhteensä	320 829	351 178	446 881	95 703
OMARAHOITUSOSUUS				
(Tuotot – Kustannukset)	-203 831	-226 678	-313 874	-87 196
Omarahoitusosuus-%	64 %	65 %	70 %	6 %

Analyysi ja johtopäätökset

Euroopan kuluttajakeskuksen toiminta ja budjetti toteutuivat suunnitellusti. Komissiolle laadittavassa loppuraportissa vuoden 2013 budjetin toteumaprosentti on 94,5 % ja henkilöstökustannukset ovat 203 894 euroa. Kustannusvastaavuuslaskelman henkilöstökustannukset (248 039 euroa) pitää sisällään Euroopan kuluttajakeskuksen varsinaisen henkilöstön lisäksi mm. johdon ja verkkotoimituksen hankkeelle kohdistamia työtunteja. Tämän lisäksi yhteisrahoitteisen toiminnan omarahoitusosuutta kasvattivat virastojen yhdistymishankkeen kertaluontoiset kustannukset, joita olivat Palkeiden lisätyöt, toimitilahankkeen ostopalvelut ja tietohallinnon hankinnat.

EU:lta saatu rahoitus on taulukon 5 laskelmalla suoriteperusteinen tuotto. Liitteessä 1 on lisätietoa kirjauserusteesta ja maksuperusteisesta EU-rahoituksesta.

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1 Koko virasto

Taulukko 6. Koko virastoa koskevat tuotosten ja laadunhallinnan tunnusluvut

	Toteutuma 2012	Tavoite 2013	Toteutuma 2013
Sidosryhmäkysely⁶		kyllä	toteutettu
— Palvelumielikuva (1—5)	3,6/4,0	-	3,6
— Yhteistyö (1—5)	3,8/3,8	-	3,6
— Kuinka hyvin täyttänyt odotukset (1—5) (v. 2012 kuten ed.)	3,6/3,8	-	3,4
CAF- laatujärjestelmän mukainen arviointi (toteutetaan joka toinen vuosi)	-	kyllä	toteutettu
Kuluttajilla ja elinkeinonharjoittajilla on käytettävissään sisällöltään ajankohtaiset, helppokäyttöiset ja itsepalveluna sujuvasti toimivat verkkopalvelut			
— Verkkopalvelujen käyntimäärä / kk	-	155 000	168 000
Verkkopalvelujen asiakastyytyväisyys kasvaa			
— Verkkopalvelujen asiakastyytyväisyys (1-5)	-	>4,2	- ⁷

Tavoite 2013	Toteutuma 2013
Kilpailu- ja kuluttajavirasto toteuttaa kevään 2013 aikana vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaan (VaTu) kuuluvan ydintoimintoanalyysin ja hyödyn- tää sen tuloksia toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä. Lisäksi virasto tekee suunnitelman in- himillisen pääoman kehittämiseksi, joka on myös osa VaTu -hanketta	Kevään 2013 aikana toteutettiin ydintoimintoanalyysi, jonka pohjalta laadittiin toimenpidesuunnitelma. Inhimillisen pääoman kehittämissuunnitelma laadittiin syksyllä 2013.

Analyysi ja johtopäätökset

Verkkopalvelujen käyntimäärätavoite ylitettiin. Yksilöityjä kävijöitä tavoitettiin noin 151 850/kk (vuonna 2012: 125 000/kk). Käynti- ja kävijämäärien kasvuun on osaltaan vaikuttanut viraston aktiivinen viestintä sosiaalisessa mediassa, erityisesti Twitterissä.

Virastolla on ollut vuoden 2013 alusta käytössä väliaikainen verkkosivusto www.kkv.fi, josta on ollut linkit Kuluttajaviraston ja Kilpailuviraston sivuille (www.kuluttajavirasto.fi ja www.kilpailuvirasto.fi). Jotta käyn-
ti- ja kävijämääriä olisi mahdollista vertailla aikaisempien vuosien lukuihin, niihin on laskettu Kuluttajavi-
rasto.fi:n, Kuluttaja.fi:n, Kuluttajavirasto.fi/verkkolehti -sivuston ja Ecc.fi:n tiedot, mutta ei Kkv.fi:n. Viras-
ton ja Euroopan kuluttajakeskuksen uudet verkkosivut on tarkoitus avata viimeistään kesällä 2014.

Verkkopalveluiden asiakastyytyväisyyskyselyn vastaajien määrä jäi niin pieneksi (35 vastausta), ettei vasta-
uksista voi laskea asiakastyytyväisyystunnuslukua. Vastaajien määrä on laskenut vuosi vuodelta ja näyttää
siltä, että verkkokysely asiakastyytyväisyyden mittarina ei enää ole käyttökelpoinen. Uusien verkkopalvelui-
den asiakastyytyväisyyttä tullaankin todennäköisesti tutkimaan jollain muulla menetelmällä.

Keväällä toteutettuun ydintoimintoanalyysiin ja toimenpidesuunnitelmaan kehittämiskohteiksi valittiin:

- strategisen tiedon tuottaminen valvonnan suuntaamiseksi,
- toimialaosaamisen kehittäminen
- KKV toimintatavat
- tukitoimintojen tehostaminen.

⁶ Vuoden 2012 toteutumat on ilmoitettu järjestyksessä Kilpailuvirasto/Kuluttajavirasto

⁷ Vastauksien vähyyden vuoksi asiakastyytyväisyyttä kuvaava luku ei ole luotettava, joten lukua ei ole ilmoitettu

Inhimillisen pääoman kehittämissuunnitelman tavoitteena on

- vakiinnuttaa yhtenäiset toimintatavat esimiestyössä
- varmistaa asiantuntijoiden osaamistaso vastaamaan korkeaa kansainvälistä tasoa
- parantaa viraston yhteisöllisyyttä ja avoimuutta asioiden valmistelussa
- edistää henkilöstön jaksamista ja hyvinvointia

1.4.2 Kilpailuasiat

Taulukko 7. Kilpailuasioita koskevat tuotosten ja laadunhallinnan tunnusluvut

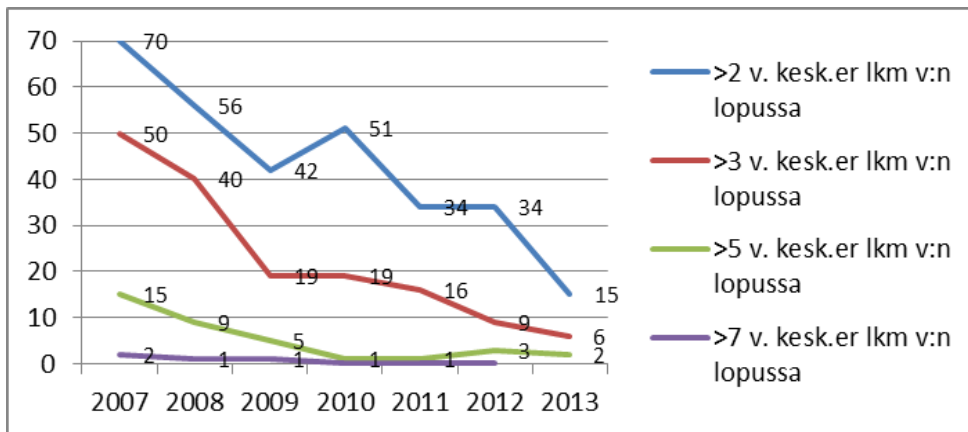
	Toteuma 2011	Toteutuma 2012	Tavoite 2013	Toteutuma 2013
Käsittelyajat pysyvät kohtuullisina				
— Yli 3 vuotta käsittelyssä olleet kotimaiset kilpailunrajoitustapaukset (lkm)	16	9	0	6
— Ratkaisupyyntöjen käsittelyajat (mediaani, pv)				
o Vaikuttavuusluokka 1 (vaativin)	388	1583	< 600	2498 ⁸
o Vaikuttavuusluokka 2	461	856	< 500	915
o Vaikuttavuusluokka 3	28	30	< 30	51
Päätökset ovat sisällöltään oikeita ja laadukkaita				
— Sidosryhmien arvio (1—5)	4,0	3,8	>4,0	3,6
Uskottavan "hard core" -kartellien vastaisen politiikan vahvistaminen (TL 4.3)				
— Sidosryhmien arvio (1—5)	4,0	3,8	>4,0	3,7
— Seuraamusmaksuesitysten määrä merkittävissä (I-II -luokka) asioissa	1	1	>1	0
Yrityskauppavalvonnalla estetään tehokkaasti keskitymien kilpailuongelmat (TL 4)				
— Sidosryhmien arvio (1—5)	3,6	3,5	>3,7	3,4
Vaikutetaan markkinoiden avaamiseen ja tasapuolisten kilpailuolosuhteiden aikaansaamiseen (TL 4.2)				
— Sidosryhmien arvio (1—5)	3,3	3,2	>3,4	3,2
Puututaan keskittyneillä markkinoilla kilpailun vastaiseen koordinaatioon ja kilpailijoiden poissuljentaan (TL 4)				
— Sidosryhmien arvio (1—5)	3,3	3,3	>3,5	3,4
— Merkittävien (I-II -luokka) ratkaistujen tapausten määrä, joissa rajoitus on poistunut	15	3	10	1

Analyysi ja johtopäätökset

Yli kolme vuotta käsittelyssä olleiden tapausten määrä laski edelleen (kuva 1). Vaikka tulostavoitteeseen (0) ei päästy, määrä on ollut laskeva jo vuodesta 2007 alkaen, jolloin yli kolme vuotta käsittelyssä olleita tapauksia oli 50. Vuoden 2013 toteuma 6 on koko 2000-luvun matalin.

Päätettyjen tapausten käsittelyaikojen **mediaaniarvot** nousivat kaikissa vaikuttavuusluokissa. Tämä johtuu siitä, että vuoden aikana saatiin valmiiksi suuri joukko vanhoja tapauksia. Lisäksi vaikuttavuusluokan 3 mediaaniarvon nousuun vaikutti se, että ko. vaikuttavuusluokan tapauksista entistä suurempi osa on esiselvitykseen otettuja tapauksia. Tämä muutos johtuu siitä, että aiemmin sähköpostilla ja kirjeitse saapuneet ja asianhallintajärjestelmään kirjatut kuluttajayhteydenotot ovat osin siirtyneet vihjelinkin kautta tuleviksi. Kun esiselvitettävien asioiden määrä kasvaa, kasvaa myös käsittelyajan mediaani, sillä esiselvitysten maksimikäsittelyaika on 6 kk, kun taas kuluttajayhteydenottoihin vastataan kuukaudessa.

⁸ Vaativuusluokan 1 käsittelyaika johtuu pitkään käsittelyssä olleiden kilpailunrajoitustapausten päättämisestä, ks. analyysi ja johtopäätökset.

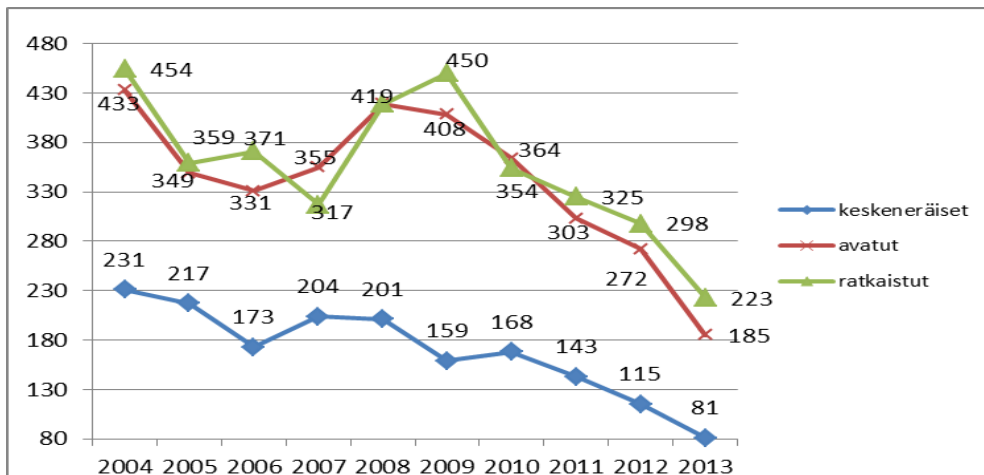
Kuva 1. Keskeneräisten tapausten kehitys vuosina 2007 - 2013.

Merkittäviä ratkaisuja, joissa rajoitus poistui, oli yksi. Vireillä on useita asioita, jotka saattavat johtaa rajoituksen poistumiseen, mutta niiden ratkaiseminen siirtyi vuoden 2014 puolelle.

Sidosryhmäarviot kilpailuasioissa ovat kauttaaltaan aiempaa matalampia. Tähän on luultavasti ainakin osasyynä virastofuusio.

Vihjelinkin kautta saatuja yhteydenottoja kertyi vuonna 2013 kaikkiaan lähes 300. Vihjelinkin vuonna 2010 tapahtunut käyttöönotto on tavoitteen mukaisesti vähentänyt olennaisesti toimenpidepyyntöinä rekisteröityjen asioiden määrää.

Kotimaisten kilpailunrajoitustapausten määrien kehitystä ilmentää kuva 2. Lisäksi avattiin yhdeksän kilpailuneutraliteettitapausta.

Kuva 2. Kilpailunrajoitusasioiden kehitys (kpl), tilanne 31.12. vuosina 2004 - 2013.

1.4.3 Kuluttaja-asiat

Taulukko 8. Kuluttaja-asioita koskevat tuotosten ja laadunhallinnan tunnusluvut

	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Tavoite 2013	Toteutuma 2013
Kuluttajavalvonta on tehokasta ja ongelmia ennalta ehkäisevää				
— Kuluttaja-asiamiehen ala- ja aihekohtaisten hankkeiden onnistuminen, itsearviointi (1-5)	4,45	4,0	>4,5	4,5
— Päätettyjen ja saapuneiden kuluttajaoikeudellisten valvontailmoitusten välinen suhde (%)	110	117	>100	- ⁹
— Vakuuksien riittävyys valmismatkaliikkeiden konkurssitapauksissa (%)	100	96,19	100	100
— Valmismatkaliikevalvonnan vakuuspäätösten laatuindeksi (ind) ¹⁰	1,26	0,95-1,05	1,0-1,1	- ¹¹
— Valmismatkaliikkeiden rekisteröintihakemusten käsittelyaika (pv)	5,7	14,5	7	2,4
Kuluttajan asema turvataan ETA-alueen rajat ylittävissä kaupassa opastamalla kuluttajia ja tarjoamalla tukea yksittäisissä riitatapauksissa				
— Komission suoritusarvio EKK -hankkeen toiminnasta	erin-omainen	erin-omainen	hyvä	- ¹²
Viraston ohjaus tukee alue- ja paikallishallinnon tehtävien tehokasta hoitamista				
— Järjestetyn koulutuksen asiakastytyväisyys	4,0	4,0	>3,5	3,9
Parannetaan ja tehostetaan prosesseja tietojärjestelmähankkeen avulla				
— Kuluttajahallinnon yhteinen tietopankki (KUTI) -hankkeen eteneminen	-	Kilpailutetu, testaus aloitettu	Perussovellus otettu käyttöön	Tavoite toteutunut

Analyysi ja johtopäätökset

Vuoden aikana valmistui kuluttaja-asiamiehen uusi linjaus *Mainonnan tunnistettavuus blogeissa*. Tätä hanketta ryhdyttiin valmistelemaan nimenomaan bloggaaajien toiveesta ja se sai pääosin myönteisen vastaanoton. Linjaus valmistui suunnitellussa aikataulussa ja siitä tiedotettiin marraskuussa.

Vuoden aikana tuli vireille kolme valmismatkaliikkeen konkurssia, ja niissä maksettiin kuluttajien saatavat kokonaan. Vuoden aikana rekisteröitiin 68 uutta valmismatkaliikettä, ja rekisteröimisaikaa onnistuttiin lyhentämään merkittävästi.

Alue- ja paikallishallinnon koulutusohjelma voitiin toteuttaa suunnitelmien mukaan, ja tilaisuudet onnistuivat hyvin. Koulutuksen tarve on säilynyt ennallaan, joskin ohjelman suunnittelu on aiempaa haasteellisempaa, koska neuvojien koulutustausta, neuvontakokemus ja työskentely-yksikköjen koot vaihtelevat huomattavasti.

KUTI-järjestelmä otettiin käyttöön sekä maistraattien kuluttajaneuvonnassa että kuluttaja-asiamiehen valvonnassa. Järjestelmällä on kevennetty hallinnollista taakkaa ja sähköistetty työprosesseja viraston sisällä. Suunnitelma perussovelluksen kehittämistarpeista ja niiden toteutusjärjestyksestä on tehty.

⁹ Kuluttaja-asiamiehelle saapuvien ilmoitusten käsittelyn toimintatapaa on muutettu vuoden alusta. Mittari ei vastaa uutta toimintatapaa eikä mittaria voi laskea.

¹⁰ Vakuuspäätösten laatuindeksi kuvaa sitä miten hyvin yrityksille ennakoon asetetut vakuudet vastaavat yritysten myynnin mukaisia todellisia vakuustarvetta. Laatuindeksin ollessa > 1, on ylivakuutta ja < 1 alivakuutta.

¹¹ Voidaan laskea vasta, kun yritysten tilinpäätökset ovat valmistuneet

¹² Komission arvio valmistuu kesällä 2014

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Taulukko 9. Henkisten voimavarojen hallintaa koskevat tunnusluvut

	Toteutuma 2011	Toteutuma 2012	Tavoite 2013	Toteutuma 2013
Henkilötyövuosien kehitys ¹³	138,7	142,8	147,5	143,6
Henkilöstön hyvinvointi paranee ¹⁴				
— sairauspoissaolopäivät/htv	8,9/ 8,4	8,6/ 10,1	< 9,0	10,7
— lyhytaikaiset (1-3 pv) sairauspoissaolotapaukset/htv	2,7/ 2,6	2,5/ 2,4	< 2,6	2,4
— työtyytyväisyysindeksi (1-5, VM-baro, v. 2013 naiset/miehet)	3,6/ 3,5	3,5/ 3,5	3,5/3,5	3,13/3,45
— johtaminen (1-5, VM-baro)	3,5/ 3,4	3,6/ 3,6	3,7	3,3

Inhimillisen pääoman kehittämisen tavoitteet

	Tavoite 2013	Toteutuma 2013
Innostavan johtamisen ja esimiestyön kehittäminen		
— Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnan näyttäjänä (1-5, VM-baro)	3,4	3,0
— Töiden yleinen organisointi työyhteisössä (1-5, VM-baro)	3,3	2,9
Osaamisen kehittäminen ja uudistaminen		
— Tulos- ja kehityskeskusteluiden toimivuus osaamisen kehittämisessä (1-5, VM-baro)	3,3	2,8
— Esimiesten ja johdon asettamat mahdollisuudet uudistua työssä (1-5, VM-baro)	3,5	3,2
Henkisen, fyysisen, sosiaalisen ja eettisen työkyvyn vahvistaminen		
— Työyhteisön avoimuus asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa (VM-baro, 1-5)	3,3	2,8
— Työn innostavuus ja työssä koettu ilo (VM-baro, 1-5)	3,6	3,4
— Sairauspoissaolojen väheneminen (pv/htv)	-0,3 ¹⁵	1,4

Analyysi ja johtopäätökset

Henkilötyövuodet alittivat henkilötyövuosikehityksen 3,9 htv:lla. Tähän vaikutti henkilöstön vaihtuvuudesta ja uusista tehtävistä johtuneiden rekrytointien (11 kpl) viivästyminen sekä se, ettei muutostilanteessa (mm. uuden strategian valmistelu) kaikkia virkoja tarkoituksella täytetty.

VMBaro -työtyytyväisyyskyselyn tulokset heikentyivät edellisiin vuosiin verrattuna, jos niitä verrataan Kilpailuvirastossa ja Kuluttajavirastossa tehtyihin kyselyihin. Työtyytyväisyyskyselyn tulosten perusteella tul-
laan valitsemaan kehittämistoimia vaativat osa-alueet. Valitut kehittämistoimet sisällytetään viraston vuoden 2014 toimintasuunnitelmiin.

Muutoksia, joiden koettiin heikentäneen työtyytyväisyyttä, olivat toimitilamuutos, työterveyspalveluiden palvelutuottajan vaihtuminen, palkkausjärjestelmän keskeneräisyys sekä viraston tulospalkkiojärjestelmän puuttuminen. Virastojen yhdistyessä vanhojen palkkausjärjestelmien voimassaolo lakkasi ja henkilöstö siirtyi ns. europalkkoille. Varainhoitovuoden lopulla palkkausjärjestelmän valmistelussa oli edetty neuvotteluvaiheeseen.

Virastojen yhdistymisen vuoksi useita henkilöstöä koskevia palvelusopimuksia yhdistettiin ja kilpailutettiin. Toimitilahanke valmistui olennaisimmilta osiltaan vuonna 2013 niin, että fyysinen muutto ja jotkin tietotekniset ratkaisut toteutettiin vasta vuoden 2014 puolella. Toimitilojen tilatehokkuus tulee paranemaan arviolta 30 prosentilla.

¹³ Vuosien 2011 ja 2012 htv-toteumina on ilmoitettu Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston toteumat (v.2011: 67,4+72,2=138,7 ja v.2012:72,2+70,6=142,8).

¹⁴ Vuosien 2011 ja 2012 toteumat: Kilpailuvirasto/Kuluttajavirasto. Vuoden 2013 tavoite ja toteuma: naiset/ miehet.

¹⁵ Sairauspoissaolojen väheneminen: tulossopimuksessa mainittu tavoite 9 pv/htv ilmaisee vähenemisen sijasta sairauspoissaolojen absoluuttisen määrän/htv, ei vähenemistavoitetta. Toimintakertomukseen tavoiteluku on korjattu niin, että se ilmaisee sairauspoissaolojen vähenemistavoitteen.

1.6 Tilinpäätösanalyysi

Kilpailu- ja kuluttajaviraston ensimmäisenä toimintavuonna syntyi olennainen määrä kertaluontoisia, kaikkiin tilinpäätöslaskelmiin vaikuttavia talousarviomenoja. Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi vuoden 2013 talousarviosta 100 000 euroa virastojen yhdistämisestä aiheutuviin menoihin. Tuottavuusmäärärahalla hankittiin Senaatti-kiinteistöjen palveluita toimitilahankkeessa ja Hay Group Oy:n konsulttipalveluita palkkausjärjestelmän kehittämishankkeessa. Vuoden 2013 tuottavuusmäärärahan lisäksi yhdistymishankkeen hankintoihin viraston ulkopuolelta käytettiin 350 000 euroa toimintamenomäärärahaa ja vuodelta 2012 siirtynyttä tuottavuusmäärärahaa, joten yhdistymishankkeesta aiheutui vähintään 460 000 euron talousarviomenot. Lisäksi aloitettiin verkkosivujen uusiminen. Ostohankintojen lisäksi yhdistymishankkeesta aiheutui työ kustannuksia, jotka palkkausmenoina arvioituna nousevat lähelle 150 000 euroa.

Suurimmat yhdistymisestä aiheutuneet ostomenot johtuivat toimitilahankkeesta. Sen jälkeen kun uudet toimitilat kesällä 2013 oli päätetty vuokrata Siltasaarenkatu 12:sta, päästiin suunnittelemaan tilojen muutostöitä ja sisustusta kalusteineen. Muutosremontin kustannuksia maksetaan vuokrissa Senaatti kiinteistöille seuraavien seitsemän vuoden ajan. Muutto aiheutti myös huomattavia tietohallintomenoja, jotka johtuivat tietoverkkojen rakentamisesta, palvelimien lisähankinnoista, kulunvalvonta- ja työajanseurantajärjestelmien hankkimisesta. Arkistojen yhdistäminen Haapaniemenkadun toimipisteen kellariin tapahtui loppuvuonna. Kun uusiin toimitiloihin päästiin muuttamaan vasta seuraavana varainhoitovuonna, muutosta aiheutuu menoja vielä vuoden 2014 puolella.

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Menot olivat yhteensä 12,853 milj. euroa. Tulorahoitus 1,142 milj. euroa muodosti 9 prosenttia kokonaisrahoituksesta. Toimintamenoihin tuloutetuista tuloista valtaosa (94 %) koostuu Kuluttaja-lehden tuloista, valmismatkaliikkeiden valvontamaksuista ja yhteisrahoitteisen EKK-hankkeen komissiolt saamasta rahoitusosuudesta – erä on käsitelty tarkemmin edellä kohdissa 1.3.2 ja 1.3.3. Loppuosa on lähinnä kustannusten korvauksia EU:n komissiolt ja oppilaitoksilta sekä Sitralta sopimuksen mukaan laskutettu 20 000 euron erä valmisteilla olevasta vapaaehtoistoimintaa koskevasta selvityksestä. Vuodelta 2012 siirtyneet määrärahat olivat yhteensä 2, 367 milj. euroa, 18 % menoista. Rahoituksen rakenne ilmenee taulukosta 10. Netto-sarake kuvaa valtion talousarviosta saatua rahoitusta.

Taulukko 10. Rahoituksen rakenne

Rahoituksen rakenne, 1000 euroa (ilman siirtotalouden kuluja)	menot	tulot	netto
Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot	12 037	556	11 481
Kuluttajalehden hinnan alentaminen (KKV:n toimintamenot)	490	585	-95
<i>Toimintamenot yhteensä</i>	<i>12 527</i>	<i>1 142</i>	<i>11 386</i>
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	236		236
Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (sis. alv-menot)	89		89
Kaikki yhteensä	12 853	1 142	11 711

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot 32.40.01

Vuoden 2013 talousarviossa myönnettiin toimintamenomäärärahaa 10,959 milj. euroa. Ensimmäisessä lisätalousarviossa saatiin lisäystä 100 tuhatta euroa viraston tehtävien lisääntymisen johdosta (kilpailuneutraliteetti, kilpailulain 948/2011 muutos) ja neljännessä lisätalousarviossa vähennettiin 27 tuhatta euroa (raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistaminen). Käytettävissä olleesta määrärahasta jäi käyttämättä 1,940 milj. euroa. Vuodelle 2014 siirtyy kuitenkin 95 tuhatta euroa vähemmän, 1,845 milj. euroa: Kuluttaja-lehden tulot ylittivät lehden erillismenot 95 tuhannella eurolla eikä tätä erää lehden hintatuen johdosta saa siirtää vuodelle 2014. Hintatukea oli myönnetty 100 000 euroa, mutta toisin kuin aiempina varainhoitovuosina, sitä ei käytetty. Hintatuki on aiempina vuosina kohdistettu erillismenoihin. Koska Kilpailu- ja kuluttajavirasto jatkaa Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston toimintaa, taulukossa 11 esitetään vertailutietoina sekä tilinpäätösvuoden että edellisen varainhoitovuoden luvut.

Nettomenot olivat 11,4 milj. euroa. Verrattuna yhdistyneiden virastojen vuoden 2012 yhteenlaskettuun nettokäyttöön kasvua oli 0,5 milj. euroa, 4,5 %. Puolet menojen lisääntymisestä johtuu palkkausmenojen kasvusta. Myös käyttöomaisuuden ostomenot kasvoivat voimakkaasti: pelkästään toimistokalusteita hankittiin 0,3 milj. eurolla tammikuulle 2014 ajoittuneen toimitilamuuton johdosta. Taulukossa 11 muihin menoihin sisältyvät patentti- ja lisenssimaksut kasvoivat 0,1 milj. eurolla. Palvelujen ostomenoissa oli pieni vähennys; virastojen yhdistymishankkeen johdosta palveluhankinnat kohosivat jo vuonna 2012.

Henkilöstömenot (palkat, palkkiot ja niiden sivukulut ilman Kela-palautuksia) kasvoivat 2,6 prosentilla. Niiden osuus kokonaismenoista oli 70,6 prosenttia (71,9 % vuonna 2012; henkilöstömenot kasvoivat vähemmän kuin muut menot). Henkilötyövuosissa oli kasvua 0,8 htv, 0,6 %. Huhtikuun alussa tulivat voimaan 1,40 prosentin määräinen yleiskorotus ja 0,50 prosentin suuruinen virastoerä, joka olisi käytetty palkkausjärjestelmän rahoittamiseen, mikäli palkkausjärjestelmää koskeva neuvottelutulos olisi saavutettu 15.5. mennessä. Palkkausjärjestelmä ei valmistunut. Muut palkat ja palkkiot –erän 139 tuhannen vähennys johtuu siitä, että vuonna 2013 ei maksettu kannustepalkkiota, kun vuonna 2012 tulosperusteiset erät ilman henkilösivukuluja olivat 132 tuhatta euroa (Kilpailuvirasto). Työnantajamaksut olivat 19,913 prosenttiyksikköä.

Taulukko 11. Toimintamenomääräraha ja sen käytön kehitys vuosina 2012(Kilpailuvirasto ja Kuluttajavirasto) ja 2013(Kilpailu- ja kuluttajavirasto)

1000 euroa	Kuluttajavirasto 2012	Kilpailuvirasto 2012	Vuosi 2012 yhteensä	2013 toteuma	Muutos v:sta 2012	Muutos-%	Osuus menosta 2013
Tulot (sis. korkotuotot ja satunnaiset tuotot)	1 002,0	50,2	1 052,1	1 141,6	89,4	8,5 %	
Menot							
Aineet, tarvikkeet ja tavara	54,7	157,6	212,4	191,7	-20,7	-9,7 %	1,5 %
Henkilöstökulut	4 185,1	4 408,5	8 593,6	8 842,2	248,5	2,9 %	70,6 %
Virkasuhdepalkat	3 363,9	3 578,5	6 942,4	7 298,4	356,0	5,1 %	58,3 %
Työsuhdepalkat	80,9		80,9	69,1	-11,7	-14,5 %	0,6 %
Muut palkat ja palkkiot	79,5	142,4	221,9	82,4	-139,4	-62,8 %	0,7 %
Työnantajamaksut	708,8	747,1	1 455,9	1 481,0	25,0	1,7 %	11,8 %
Svl- ym. palautukset	-47,9	-59,5	-107,4	-88,7	18,7	-17,4 %	-0,7 %
Vuokrat	461,3	541,8	1 003,1	1 000,1	-3,0	-0,3 %	8,0 %
Palvelujen ostot	1 095,8	703,0	1 798,8	1 735,0	-63,8	-3,5 %	13,9 %
Matkamenot	68,0	172,1	240,1	193,7	-46,4	-19,3 %	1,5 %
Käyttöomaisuuden ostot		51,8	51,8	412,5	360,8	696,8 %	3,3 %
Muut menot	14,3	30,9	45,2	152,2	106,9	236,4 %	1,2 %
Menot yhteensä	5 879,2	6 065,8	11 945,0	12 527,3	582,3	4,9 %	100,0 %
Nettomenot	4 877,3	6 015,6	10 892,9	11 385,8	492,9	4,5 %	
Siirtynyt edelliseltä vuodelta	436,6	1 560,3	1 996,9	2 294,0	297,1	14,9 %	
Talousarvio	4 837,0	6 162,0	10 999,0	10 959,0	-40,0	-0,4 %	
2012 LTA II, 2013 LTA I ja IV	98,0	93,0	191,0	73,0	-118,0	-61,8 %	
Käytettävissä	5 371,6	7 815,3	13 186,9	13 326,0	139,1	1,1 %	
josta ko. vuoden määräraha	4 935,0	6 255,0	11 190,0	11 032,0	-158,0	-1,4 %	
Käyttämättä jäänyt määräraha				1 940,2			
Kuluttaja-lehdestä johtuva vähennys, joka ei siirry vuodelle 2014				-95,3			
Siirtyy seuraavalle vuodelle	494,3	1 799,8	2 294,0	1 845,0	-353,8	-15,4 %	

Kahden toimipisteen toimitilavuokrat olivat kirjanpidon mukaan yhteensä 928 tuhatta euroa. Oikea luku olisi 973 tuhatta euroa: Pitkäsillanrannan toimipisteen vuokrasopimus siirrettiin 1.12.2013 lukien Senaatti-kiinteistöille ja vasta varainhoitovuotta koskevan kirjanpidon sulkeuduttua havaittiin, että Senaatti-kiinteistöt ei ollut laskuttanut joulukuun vuokraa. Vuokramenojen todellinen muutos vuodesta 2012 vuoteen 2013 verrattuna olisi oikein ollut 42 tuhatta euroa (4,2 %) kasvua taulukossa esitetyn kolmen tuhannen euron (0,3 %) vähennyksen sijaan.

Matkamenot alenivat viidenneksellä huolimatta Brysseliin suuntautuvien lentojen hinnannoususta Hanselin uudessa, 1.1.2013 voimaan astuneessa puitejärjestelyssä. Brysselinmatkojen osuus matkamenoista oli n. 45 prosenttia (67 matkaa). Ulkomaille suuntautuneiden matkojen matkakohteista seuraavaksi yleisimmät olivat Pariisi ja Lontoo, joiden lentohinnat alenivat. Niihin suuntautuneiden matkojen osuus matkamenoista oli yhteensä n. viidesosa matkamenoista. Pelkkien ulkomaanlentojen osuus matkamenoista oli kaikkiaan n. 60 prosenttia.

Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä 32.40.31

Määrärahaa käytettiin 5,215 milj. euroa. palveluntuottajille jaettiin aluehallintovirastojen ja Ahvenanmaan valtionviraston päätösten mukaisesti 5,126 milj. euroa. Kilpailu- ja kuluttajavirasto käytti 89 tuhatta euroa talous- ja velkaneuvojen koulutukseen, materiaalin tuottamiseen, seurannan raportointiin ja projektihenkilöstön palkkaukseen. Vuodelle 2014 siirtyi 58 tuhatta euroa, vain hieman vähemmän kuin vuonna 2012 jäi käyttämättä.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha 32.01.21

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle myönnettiin tuottavuusmäärärahaa 225 000 euroa. Kuluttajahallinnon yhteiseen tietopankki (Kuti) –hankkeeseen käytettiin 125 000 euroa ja Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston yhdistymisestä aiheutuneisiin menoihin 100 000 euroa, valtaosin toimitilahankkeeseen ja palkkausjärjestelmän kehittämiseen. Vuodelta 2012 siirtynyt 11 tuhatta euroa käytettiin virastofuusion ICT-selvitys-/tuki-hankkeeseen määrärahan jakopäätöksen mukaisesti.

Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset 32.40.95

Arviomäärärahaa ei käytetty vuonna 2013. Viimeksi sitä käytettiin vuonna 2010.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot 12.32.99

Lapin aluehallintovirasto teki talous- ja velkaneuvontakorvausten takaisinmaksua koskevan päätöksen, jonka mukaan eräs kunta oli velvollinen maksamaan talous- ja velkaneuvontapalvelujen tuottamiseksi maksettuja korvauksia takaisin valtiolle 10 534 euroa (vuosilta 2005 – 2012). Kunnan palveluntuottajalta jäi varoja käyttämättä ennakoitua pienemmän asiakasmäärän johdosta, joten se ei laskuttanut kuntaa koko vuosittaisella valtion korvauksella. Kunta tilitti varat joulukuussa Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ja ne kirjattiin talousarviokirjanpidossa tilille 12.32.99.06.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot

Toiminnan tuotot olivat 1,122 milj. euroa, 6,2 prosenttia suuremmat kuin Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston vuoden 2012 toiminnan tuotot. Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 67 tuhannella eurolla (7,7 prosentilla). Tuottojen kasvu johtui lähes kokonaan Kuluttaja-lehden 1.1.2013 voimaan astuneesta hinnankorotuksesta. Muissa toiminnan tuotoissa, jotka valtaosin muodostuvat yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista EU:lta (EKK-hanke), ei tapahtunut olennaista muutosta.

Toiminnan kulut

Henkilöstökulut, 9,028 milj. euroa, muodostivat toiminnan kuluista 71,8 prosenttia. Henkilöstökuluissa oli kasvua 0,4 milj. euroa, 4,9 prosenttia. Lomapalkkavelan muutos henkilösivukuluineen, yhteensä, 182,5 tuhatta euroa, muodostaa henkilöstökuluista 2,0 prosenttia ja selittää henkilöstökulujen kasvusta 2,1 prosenttia. Henkilöstömenoja on tarkasteltu kohdassa *1.6.2 Talousarvion toteutuminen* toimintamenoja koskevassa tekstissä. Muuta kuin toimintamenomäärärahaa käytettiin palkkauksiin vain n. 3 500 euroa (korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä).

Vuokratulot olivat kaikkiaan 1,003 milj. euroa, joista toimitilavuokria 0,9 milj. euroa. Pitkänsillanrannan toimipisteen vuokria korotettiin kesäkuun 2013 alussa 2,19 prosentin suuruisella indeksitarkistuksella. Vuokratuloista 37 tuhatta (3,7 prosenttia) oli tietokoneiden vuokria. Vuokratuloja on tarkasteltu myös edellä kohdassa *1.6.2 Talousarvion toteutuminen* toimintamenoja koskevassa tekstissä. Muuta kuin toimintamenomäärärahaa käytettiin vuokriin vain n. 3000 euroa.

Aine- ja tarvikeostot pienenivät 10 prosentilla (21 tuhannella eurolla). Toimistotarvikkeiden hankinnasta solmittiin uusi Hanselin puitejärjestelyä hyödyntävä hankintasopimus ja tarvikevarastot ajettiin minimiin tammikuulle 2014 ajoittunutta muuttoa ajatellen.

Palvelujen ostojen osuus toiminnan kuluista laski 16,0 prosentista 14,9 prosenttiin vuonna 2013. Huolimatta siitä, että päättynyt vuosi oli viraston ensimmäinen toimintavuosi, palvelujen ostot vähenivät vuoteen 2012 verrattuna: laskua oli 1,990 milj. eurosta 1,872 milj. euroon, 5,9 prosenttia. Havainto ei ole yllättävä, sillä virastojen yhdistämishankkeesta aiheutui huomattavia palveluostoja jo vuonna 2012. Asiantuntija- ja tutkimuspalvelut muodostivat yli neljäsosan palvelujen ostokuluista (26,3 %, 0,5 milj. euroa). Lisäksi ostoja Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukselta oli 15,9 % palveluista (0,3 milj. euroa). Liikekirjanpidon tileittäin tarkasteltuna kolmanneksi suurin palvelukuluerä olivat tietoliikennepalvelut. Niiden osuus oli 10,7 % palveluista (0,2 milj. euroa). Työterveys-, virkistys- ja muiden henkilöstöpalvelujen summa oli yhteensä lähes yhtä suuri (10 % palveluista). Työterveyshuollon kustannukset ilman Kela-palautuksia olivat 844 euroa/htv (Kela-palautuksineen 739 euroa/htv); vastaava luku vuonna 2012 oli Kilpailuvirastossa 746 euroa/htv ja Kuluttajavirastossa 1 000 euroa/htv (Kela-palautuksineen vastaavasti 516 euroa/htv ja 784 euroa/htv).

Virasto toimi vielä vuoden 2013 ajan kahdessa toimipisteessä ja useat Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston hankintasopimuksista oli siirretty uuden viraston nimiin sellaisinaan. Esimerkiksi uudet terveys- ja siivouspalvelusopimukset astuivat voimaan vasta vuoden 2014 alussa.

Poistot pienenivät lähes kahdella kolmasosalla – vuonna 2012 Kilpailuvirastossa tehtiin huomattavan suuret suunnitelmasta poikkeavat poistot valmistauduttaessa Kilpailu- ja kuluttajaviraston käyttöomaisuuslaskennassa noudatettavien periaatteiden yhtenäistämiseen. Satunnaisista tuotoista on kerrottu liitteessä 1 kohdassa 4 ja siirtotalouden kuluista edellä kohdissa *1.2.2 Siirtomenojen vaikuttavuus: talous ja velkaneuvonta* sekä *1.6.2 Talousarvion toteutuminen*, korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä.

Tilikauden kulujäämä oli 17,2 milj. euroa. Tuotto- ja kululaskelma on luvussa 3.

1.6.4 Tase

Kilpailu- ja kuluttajaviraston taseen loppusumma on tilinpäätöksessä 792 tuhatta euroa. Se kasvoi Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston lopettavien taseiden loppusummasta 475 tuhannella eurolla (150 prosentilla). Vastaavaa-puolella kasvu johtui pelkästään käyttöomaisuuden arvon kasvusta. Kuluttajahallinnon tietopankkiin (KUTI) investoitiin 0,2 milj. euroa (168 tuhatta euroa tuottavuus- ja 33 tuhatta toimintamenomäärärahalla) ja joulukuussa 2013 toimitettujen uusien toimitilojen kalusteisiin 0,3 milj. euroa. Hankinnat nostivat käyttöomaisuuden osuuden taseen loppusummasta 80 prosenttiin 50 prosentista. Vastattavaa-puolella oma (valtion) pääoma kasvoi 161 tuhannella eurolla (6 %) tilikauden kulujäämän kasvua vastaavasti ja vieras pääoma 314 tuhannella eurolla (11 %). Tase on luvussa 4.

Vastaavaa

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat (12 tuhatta euroa) liittyy KKV:n verkkosivujen uusimiseen, jossa otetaan käyttöön uusi sisällönhallintajärjestelmä ja Kairo Graphics Oy:n tekemä visuaalinen suunnitelma. Uudet verkkosivut otetaan käyttöön keväällä 2014.

Käyttöomaisuusarvopapereista poistettiin Kuluttaja-lehden liikkeenluovutuksen yhteydessä tarpeettomaksi käynyt ja vaikka markkina-arvoa ollut 15 tuhannen euron arvoinen lisenssi.

Vastattavaa

Saadut ennakot muodostuvat Kuluttaja-lehden vuoden 2014 tilausmaksuista. Nämä 199 tuhatta euroa on tilinpäätöksessä kirjattu talousarviokirjanpidossa tilille 600, *Talousarviolille kirjaamista odottavat talousarviotulot*.

Ostovelat nousivat 886 tuhanteen euroon. Ne kasvoivat 608 tuhannella eurolla. Tilinpäätöksessä oli kalustevalkaa 384 tuhatta euroa ja velkaa Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukselle 181 tuhatta euroa. Siirtovelat muodostuu käytännössä kokonaan lomapalkkavelasta eli ansaittujen mutta tilikauden päätyessä vielä pitämättömien lomapäivien palkoista henkilöstösivukuluineen. Lomapalkkavelan määrä tilinpäätöksessä vastaa n. 2,4 kuukauden palkkausmenoja.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Vuoden 2013 toimintaan vaikutti merkittävästi kahden aiemmin erillisen viraston toimintojen yhdistäminen. Yhdistämisen tavoitteena on lisätä kilpailu- ja kuluttaja-asioiden yhteiskunnallista painoarvoa ja tehostaa hallintoa. Virastojen aikaisemmat lakisääteiset tehtävät säilyivät uudistuksessa ennallaan. Yhdistämiseen liittyvät tehtävät jatkuivat edelleen vuonna 2014, jolloin heti tammikuussa tapahtui muutto yhteisiin toimitiloihin.

Viraston sisäisessä valvonnassa noudatettavat periaatteet ja tärkeimmät määräykset on sisällytetty työjärjestykseen ja taloussääntöön. Viraston ylin johto vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sen asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Pääjohtajan alaisuudessa yksiköiden päälliköt vastaavat sisäisen valvonnan toteutumisesta omissa ryhmissään. Jokainen työntekijä vastaa osaltaan oman työnsä laadusta ja tuloksellisuudesta toimenkuvansa mukaisesti, kuten myös kehityskeskustelujen ja muutoin sovittujen tavoitteiden pohjalta.

Työ- ja elinkeinoministeriön ja viraston välisen tulossopimuksen toteutumista seurattiin säännöllisesti johtoryhmän kokouksissa. Johtoryhmän arvioitavaksi laadittiin myös sisäisen valvonnan toimivuutta kuvaavia raportteja muun muassa taloudesta ja henkilöstöstä, yksiköiden työtehtävistä ja niiden etenemisestä. Sisäisessä valvonnassa kiinnitettiin erityistä huomiota julkisoikeudellisten maksullisten suoritusten kustannusvastavuuteen ja kilpailunrajoitustapausten tehokkaaseen käsittelyyn.

Vuoden 2013 riskien osalta virasto katsoi merkittävimpien riskien kohdistuvan viraston eri toimintojen yhdistämiseen ja etenkin yhteisiin toimitiloihin siirtymiseen. Aktiivisesti seurattaviksi riskeiksi valittiin uusiin toimitiloihin siirtymisestä aiheutuvat riskit, asianhallintajärjestelmien yhdistämiseen liittyvät riskit ja perustietotekniikkaan liittyvät riskit. Riskeille alttiiden toimintojen toteutumista seurattiin säännöllisesti muun muassa hallinnon viikoittaisissa kokouksissa.

Vuoden 2013 loppupuolella johtoryhmään kuuluvat jäsenet suorittivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan itsearviointin. Todettiin, että arvioinnin tulokset ja niiden hyödyntäminen sidotaan hankkeisiin, kuten strategiaproessiin, suoritun CAF -arvioinnin pohjalta sovittuihin kehittämiskohteisiin, toimintasuunnitelmaan sekä vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaan. Lisäksi tulee varmistaa keskeisten asioiden esille tuleminen viraston toimintakykyä edelleen kehitettäessä. CAF -arvioinnin perusteella kehittämiskohteiksi hyväksyttiin johtaminen, henkilöstöstrategia, sidosryhmäyhteistyö, prosessikuvaukset sekä yhteiskuntavastuu.

Tehtyjen toimenpiteiden, arviointien ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintaa seuraavien raporttien perusteella vahvistuslausumana voidaan todeta, että toiminnan ja talouden lainmukaisuutta ja talousarvion noudattamista, omaisuuden ja varojen turvaamista, toiminnan tuloksellisuutta sekä oikeiden ja riittävien tietojen antamista taloudesta ja tuloksellisuudesta koskevat menettelyt ja järjestelyt ovat olleet asianmukaisella tasolla.

1.8 Arviointien tulokset

Arviointeja ei tehty.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Kilpailu- ja kuluttaja virastossa ei ole havaittu väärinkäytöksiä vuoden 2013 aikana.

Talous- ja velkaneuvontapalvelujen tuottamiseksi maksettujen korvausten takaisinperinnästä on kohdassa 1.6.2 Talousarvion toteutuminen, Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot. Takaisinperintään ei liity väärinkäytöstä.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2012 Kilpailuvirasto	Tilinpäätös 2012 Kuluttajavirasto	Tilinpäätös 2012 yhteensä	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2013	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	245,74	31 489,49	31 735,23	56 513	56 512,51	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	245,74	31 489,49	31 735,23	56 513	56 512,51	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	576,67	0,00	576,67	10 534	10 534,00	0,00	100
12.32.99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	576,67	0,00	576,67	10 534	10 534,00	0,00	100
12.32.99.02. Kilpailuviraston tulot	571,80		571,80				
12.32.99.06. Muut tulot	4,87	0,00	4,87	10 534	10 534,00	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	822,41	31 489,49	32 311,90	67 047	67 046,51	0,00	100

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2012 Kilpailuvirasto	Tilinpäätös 2012 Kuluttajavirasto	Tilinpäätös 2012 yhteensä	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2013 määrärahojen käyttö vuonna 2013	Talouden siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2013	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
									Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2013	Käyttö vuonna 2013 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	6 554 604,46	10 859 187,66	17 413 792,12	17 167 665	15 169 430,44	1 902 961,56	17 072 392,00	95 273,12	2 367 355,76	18 835 355,76	16 837 121,08	1 902 961,56
32.01.21. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (S2V)	30 000,00	120 000,00	150 000,00	225 000	225 000,00	0,00	225 000,00	0,00	10 954,57	235 954,57	235 954,57	0,00
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	269 604,46	293 187,66	562 792,12	699 665	699 665,12		699 665,12	0,00				
32.40.01. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (nettob) (S2V)		4 935 000,00	4 935 000,00	11 032 000	9 091 759,87	1 844 967,01	10 936 726,88	95 273,12	494 271,23	11 526 271,23	9 586 031,10	1 844 967,01
32.40.01.1. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot		4 835 000,00	4 835 000,00	10 932 000	9 187 032,99	1 744 967,01	10 932 000,00	0,00	494 271,23	11 426 271,23	9 681 304,22	1 744 967,01
32.40.01.2. Kuluttajalehden hinnan alentaminen (EK) (enintään)		100 000,00	100 000,00	100 000	-95 273,12	100 000,00	4 726,88	95 273,12	0,00	100 000,00	-95 273,12	100 000,00
32.40.02. Kilpailuviraston toimintamenot (nettob) (S2V)	6 255 000,00		6 255 000,00						1 799 753,02	1 799 753,02	1 799 753,02	0,00
32.40.31. Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (S2V)		5 511 000,00	5 511 000,00	5 211 000	5 153 005,45	57 994,55	5 211 000,00	0,00	62 376,94	5 273 376,94	5 215 382,39	57 994,55
Määrärahatilit yhteensä	6 554 604,46	10 859 187,66	17 413 792,12	17 167 665	15 169 430,44	1 902 961,56	17 072 392,00	95 273,12	2 367 355,76	18 835 355,76	16 837 121,08	1 902 961,56

3. TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2013 - 31.12.2013		1.1.2012 - 31.12.2012 yhteensä		1.1.2012-31.12.2012 Kilpailuvirasto		1.1.2012-31.12.2012 Kuluttajavirasto	
TOIMINNAN TUOTOT								
Maksullisen toiminnan tuotot	939 414,10		872 044,74		571,80		871 472,94	
Muut toiminnan tuotot	<u>182 237,92</u>	1 121 652,02	<u>183 716,93</u>	1 055 761,67	<u>53 547,93</u>	54 119,73	<u>130 169,00</u>	1 001 641,94
TOIMINNAN KULUT								
Aineet, tarvikkeet ja tavarat								
Ostot tilikauden aikana	191 810,69		213 233,45		157 649,36		55 584,09	
Henkilöstökulut	9 028 133,39		8 603 748,12		4 491 279,83		4 112 468,29	
Vuokrat	1 003 080,79		1 006 065,95		544 557,32		461 508,63	
Palvelujen ostot	1 872 089,49		1 989 607,36		722 044,83		1 267 562,53	
Muut kulut	375 028,18		321 517,24		203 669,64		117 847,60	
Poistot	<u>107 121,52</u>	<u>-12 577 264,06</u>	<u>301 493,23</u>	<u>-12 435 665,35</u>	<u>247 537,28</u>	<u>-6 366 738,26</u>	<u>53 955,95</u>	<u>-6 068 927,09</u>
JÄÄMÄ I		-11 455 612,04		-11 379 903,68		-6 312 618,53		-5 067 285,15
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT								
Rahoitustuotot	556,55		321,26		4,87		316,39	
Rahoituskulut	<u>-15 230,39</u>	-14 673,84	<u>-427,07</u>	-105,81	<u>0,00</u>	4,87	<u>-427,07</u>	-110,68
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT								
Satunnaiset tuotot	63 246,94		0,00		0,00		0,00	
Satunnaiset kulut	<u>-0,64</u>	63 246,30	<u>-529,82</u>	-529,82	<u>0,00</u>	0,00	<u>-529,82</u>	-529,82
JÄÄMÄ II		-11 407 039,58		-11 380 539,31		-6 312 613,66		-5 067 925,65
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT								
Kulut								
Kunnille	5 126 000,00		5 421 000,00		0,00		5 421 000,00	
Siirtotalouden kulujen palautukset	<u>-10 534,00</u>	<u>-5 115 466,00</u>	<u>0,00</u>	<u>-5 421 000,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>-5 421 000,00</u>
JÄÄMÄ III		-16 522 505,58		-16 801 539,31		-6 312 613,66		-10 488 925,65
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA								
Perityt arvonlisäverot	56 512,51		31 735,23		245,74		31 489,49	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-712 886,34</u>	<u>-656 373,83</u>	<u>-568 157,38</u>	<u>-536 422,15</u>	<u>-269 604,46</u>	<u>-269 358,72</u>	<u>-298 552,92</u>	<u>-267 063,43</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-17 178 879,41</u>		<u>-17 337 961,46</u>		<u>-6 581 972,38</u>		<u>-10 755 989,08</u>

4. TASE

VASTAAVAA	31.12.2013		31.12.2012 yhteensä		31.12.2012 Kilpailuvirasto		31.12.2012 Kuluttajavirasto	
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSE								
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET								
Aineettomat oikeudet	13 514,91		6 153,38		0,00		6 153,38	
Muut pitkävaikutteiset menot	234 107,99		114 541,53		80 687,19		33 854,34	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>12 080,00</u>	259 702,90	<u>0,00</u>	120 694,91	<u>0,00</u>	80 687,19	<u>0,00</u>	40 007,72
AINEELLISET HYÖDYKKEET								
Koneet ja laitteet	64 099,18		24 107,69		24 107,69		0,00	
Kalusteet	<u>309 378,54</u>	373 477,72	<u>0,00</u>	24 107,69	<u>0,00</u>	24 107,69	<u>0,00</u>	0,00
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET								
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>15 000,00</u>	<u>15 000,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>15 000,00</u>	<u>15 000,00</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ		633 180,62		159 802,60		104 794,88		55 007,72
LYHYTAIKAISET SAAMISET								
Myyntisaamiset	69 995,10		97 652,10		0,00		97 652,10	
Siirtosaamiset	88 656,03		50 759,78		45 453,78		5 306,00	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>0,00</u>	<u>158 651,13</u>	<u>8 994,26</u>	<u>157 406,14</u>	<u>8 953,68</u>	<u>54 407,46</u>	<u>40,58</u>	<u>102 998,68</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		158 651,13		157 406,14		54 407,46		102 998,68
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>791 831,75</u>		<u>317 208,74</u>		<u>159 202,34</u>		<u>158 006,40</u>	

	31.12.2013		31.12.2012		31.12.2012		31.12.2012	
VASTATTAVAA			yhteensä		Kilpailuvirasto		Kuluttajavirasto	
OMA PÄÄOMA								
VALTION PÄÄOMA								
Valtion pääoma 1.1.1998	-603 873,01		-603 873,01		-297 862,42		-306 010,59	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-1 905 665,97		-1 136 512,96		-442 096,22		-694 416,74	
Pääoman siirrot	17 339 483,67		16 568 808,45		6 272 717,20		10 296 091,25	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	<u>-17 178 879,41</u>	-2 348 934,72	<u>-17 337 961,46</u>	-2 509 538,98	<u>-6 581 972,38</u>	-1 049 213,82	<u>-10 755 989,08</u>	-1 460 325,16
VIERAS PÄÄOMA								
LYHYTAIKAINEN								
Saadut ennakot	199 432,00		145 555,00		0,00		145 555,00	
Ostovelat	855 630,46		247 829,66		122 572,90		125 256,76	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	177 613,42		216 226,70		132 124,96		84 101,74	
Edelleen tilittettävät erät	173 174,76		181 727,36		107 189,78		74 537,58	
Siirtovelat	<u>1 734 915,83</u>	<u>3 140 766,47</u>	<u>2 035 409,00</u>	<u>2 826 747,72</u>	<u>846 528,52</u>	<u>1 208 416,16</u>	<u>1 188 880,48</u>	<u>1 618 331,56</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		3 140 766,47		2 826 747,72		1 208 416,16		1 618 331,56
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>791 831,75</u>		<u>317 208,74</u>		<u>159 202,34</u>		<u>158 006,40</u>

5. LIITETIEDOT

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

Olennaiset tilinpäätöksen laatimista ja vertailtavuutta edelliseen tilinpäätökseen vaikuttavia seikkoja koskevat tiedot

1. budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset
Talousarviotili 32.40.01 Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot on kokonaan netto-budjetoitu. Vuonna 2012 Kilpailuviraston maksullisen toiminnan tulot 571,80 euroa kirjattiin Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muihin tuloihin talousarviotilille 12.32.99.02 Kilpailuviraston tulot.
2. valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi
Ulkomaanrahan määräisiä saamisia ei ollut.
3. tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät
Saamiset ja velat on arvostettu nimellisarvoonsa. Kirjaukset on tehty olennaisin osin suoriteperusteisesti. EU:n komissiolta saadut matkakustannusten korvaukset ja Euroopan Kuluttajakeskus Suomessa -hankkeen rahoitus on kirjattu maksuperusteisesti.
Vuonna 2013 maksuperusteisesti kirjattu EKK-hankkeen rahoitus oli 133 979 euroa. EU:lta saatu rahoitus sisältää sopimuskauden 2013 kattavan komissiolta saadun ennakko-maksun (70 %), 167 985,60 euroa, josta Itä-Uudenmaan maistraatin ja Sisä-Suomen maistraatin osuus on yhteensä 71 190,49 euroa ja jotka maksettiin maistraateille. EU:lta saatuun rahoitukseen sisältyy myös vuoden 2012 tasausmaksu 53 545,16 euroa, josta maistraateille maksettu osuus on 16 361,76 euroa. Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus on Lapin yliopistolta saatu korvaus harjoittelijasta. Vuosien 2011 ja 2012 luvut esitetään sellaisina kuin ne ovat Kuluttajaviraston tilinpäätöksessä vuodelta 2012. Komissiolta saadut maksut on myös näinä vuosina kirjattu liikekirjanpitoon maksuperusteella ja ilmoitettu tilinpäätöksessä arvioidun suoriteperusteisen tuoton mukaan.
4. aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä
Satunnaisiin tuottoihin kirjattiin 60 324,50 euron määräinen erä, joka koski Kuluttajavirastossa vuonna 2012 asiantuntija- ja tutkimuspalveluihin kuluksi kirjattuja laskuja ja aktivoitiin vuonna 2013 taseeseen käyttöomaisuustilille 1140 Itse valmistetut ja teetetyt ohjelmistot. Laskut koskivat Kuluttajahallinnon tietopankki (KUTI) –järjestelmä-hanketta. Varainhoitovuoden 2013 kirjanpidossa kyseessä ei ole talousarviotapahtuma.
Satunnaisiin tuottoihin on kirjattu myös Huolto Järvi Oy:n palautus 1 008,11 euroa Kilpailuviraston vuonna 2010 talousarviotililtä 32.40.95 *Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset* maksamista 1 000 euron määräisistä oikeudenkäyntikuluista ja 8,11 euron määräisistä koroista. Vuoden 2013 kirjanpidossa palautus kirjattiin Kilpailu- ja kuluttaja-viraston kirjanpidossa toimintamenomäärärahatilille 32.40.011.
5. selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa.
Vuoden 2013 tilinpäätös on Kilpailu- ja kuluttajaviraston ensimmäinen. Tunnuslukujen vertailutietoina on toimintakertomuksessa esitetty Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston toteutumatietoja.

Uudelle virastolle luotiin uusi organisaatio, taloustiedon seurantakohteet uudistettiin ja kustannusvastaavuuslaskelmien ja henkilötyövuosien vyörytykset muuttuivat

6. selvitys tilinpäätösvuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Kilpailu- ja kuluttajavirasto ja Kuluttajatietoisuuden edistämisyhdistys ry (KE ry) laativat joulukuussa hankintasopimuksen, jolla KE ry otti vastuun Kuluttaja-lehden toimittamisesta, julkaisemisesta, kustantamisesta ja sisällön tuottamisesta omissa nimissään ja omaan lukuunsa sopimuskaudelle 1.1.2014 – 31.12.2015. Kilpailu- ja kuluttaja-virastosta siirtyi KE ry:een viisi henkilöä ns. vanhoina työntekijöinä. Kuluttaja-lehden tuotemerkki ja www.kuluttaja.fi –domain siirtyivät liikkeenluovutuksessa KE ry:lle.

Kuluttajatutkimuskeskuksesta siirtyi 1.1.2014 Kilpailu- ja kuluttaja-virastoon viisi henkilöä ns. vanhoina työntekijöinä (siirto 350 tuhatta euroa momentilta 32.40.04).

Kilpailu- ja kuluttajavirasto muutti tammikuussa 2014 uuteen toimitilaan Siltasaarenkatu 12:een. Muuton yhteydessä osa kalusteista siirrettiin uuteen toimitilaan, osa myytiin ja osa luovutettiin toiselle valtion virastolle. Pitkänsillanranta 3:n kalusteista järjestettiin henkilöstölle tarjouskilpailu.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2012	Tilinpäätös 2012	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013	Talousarvion 2013 määrärahojen		Tilinpäätös 2013	Vertailu Talousarvi o - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
	Kilpailuvirasto	Kuluttaja- virasto	Yhteensä	(TA + LTA:t)	käyttö vuonna 2013	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2013 (pl. peruutukset)	Käyttö vuonna 2013	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.01.29.	Bruttomenot				699 665,12		699 665,12					
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan	Bruttotulot				0,00		0,00					
arvonlisäveromenot (A)	Nettomenot	269 604,46	293 187,66	562 792,12	699 665	699 665,12	699 665,12	0,00				
32.40.01.	Bruttomenot	5 936 958,33	5 936 958,33	12 092 000	10 216 890,88		12 061 857,89				10 711 162,11	
Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (nettob) (S2V)	Bruttotulot	1 001 958,33	1 001 958,33	1 060 000	1 125 131,01		1 125 131,01				1 125 131,01	
	Nettomenot	4 935 000,00	4 935 000,00	11 032 000	9 091 759,87	1 844 967,01	10 936 726,88	95 273,12	494 271,23	11 526 271,23	9 586 031,10	1 844 967,01
32.40.02.	Bruttomenot	6 305 189,93	6 305 189,93								1 799 753,02	
Kilpailuviraston toimintamenot (nettob) (S2V)	Bruttotulot	50 189,93	50 189,93								0,00	
	Nettomenot	6 255 000,00	6 255 000,00						1 799 753,02	1 799 753,02	1 799 753,02	0,00

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset: Kilpailu- ja kuluttajavirastolla ei ole liitteen mukaisia arviomäärärahojen ylityksiä.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat: Kilpailu- ja kuluttajavirastolla ei ole liitteen mukaisia peruutettuja siirrettyjä määrärahoja.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2013	2012 yhteensä	2012 Kilpailuvirasto	2012 Kuluttajavirasto
Henkilöstökulut	7 520 335,69	7 152 229,87	3 732 724,84	3 419 505,03
Palkat ja palkkiot	7 365 878,60	7 009 685,61	3 530 662,45	3 479 023,16
Tulosperusteiset erät	0,00	131 912,73	131 912,73	0,00
Lomapalkkavelan muutos	154 457,09	10 631,53	70 149,66	-59 518,13
Henkilösivukulut	1 507 797,70	1 451 518,25	758 554,99	692 963,26
Eläkekulut	1 312 974,69	1 289 191,88	662 180,43	627 011,45
Muut henkilösivukulut	194 823,01	162 326,37	96 374,56	65 951,81
Yhteensä	9 028 133,39	8 603 748,12	4 491 279,83	4 112 468,29
Johdon palkat ja palkkiot, josta	483 730,24	1 021 952,60	605 528,28	416 424,32
- tulosperusteiset erät	0,00	19 693,08	19 693,08	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	0,00	1 764,00	1 764,00	0,00
Johto	0,00	1 764,00	1 764,00	0,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00	0,00	0,00

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttö- omaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Poistolaskenta aloitetaan käyttöönottokaudena.

Käyttöomaisuuteen aktivoitavan omaisuuden verottoman hankintahinnan alaraja on 10.000 euroa. Omaisuushankinnat, joiden hankinta-arvo on alle 10.000 euroa tai taloudellinen käyttöikä alle vuoden, poistetaan kokonaisuudessaan hankintavuonna.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston poistomenetelmät ja -ajat:

Tili	Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännös- arvo € tai %
1120	Ostetut atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3	33,33	0
1140	Itse valmistetut ja teetetut atk-ohjelmat	Tasapoisto	5	20,00	0
1149	Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	7	14,30	0
1191	Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	Ei poistoaikaa			
1250	Autot ja muut maankuljetusvälineet	Tasapoisto	5	20,00	15 000 €
1255	Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	Tasapoisto	3	33,33	0
1256	Toimistokoneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20,00	0
1257	Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	Tasapoisto	5	20,00	0
1258	Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20,00	0
1269	Muut koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20,00	0
1270	Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	Tasapoisto	7	14,30	0
1279	Muut kalusteet	Tasapoisto	7	14,30	0
1303	Muut osuudet	Ei poistoaikaa			

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet		119 Ennakko-	Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	maksut ja kesk.er. hankinnat	
Hankintameno 1.1.2013	33 614,00	290 021,40	0,00	323 635,40
Lisäykset	17 287,92	201 869,58	12 080,00	231 237,50
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2013	50 901,92	491 890,98	12 080,00	554 872,90
Kertyneet poistot 1.1.2013	27 460,62	175 479,87	0,00	202 940,49
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	9 926,39	82 303,12	0,00	92 229,51
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2013	37 387,01	257 782,99	0,00	295 170,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	13 514,91	234 107,99	12 080,00	259 702,90

	Aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	
Hankintameno 1.1.2013	32 143,59	0,00	32 143,59
Lisäykset	54 726,04	309 536,00	364 262,04
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2013	86 869,63	309 536,00	396 405,63
Kertyneet poistot 1.1.2013	8 035,90	0,00	8 035,90
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	14 734,55	157,46	14 892,01
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2013	22 770,45	157,46	22 927,91
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	64 099,18	309 378,54	373 477,72

	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		Yhteensä
	130 Käyttö-omaisuus-arvopaperit		
Hankintameno 1.1.2013	15 000,00		15 000,00
Lisäykset	0,00		0,00
Vähennykset	-15 000,00		-15 000,00
Hankintameno 31.12.2013	0,00		0,00
Kertyneet poistot 1.1.2013	0,00		0,00
Vähennysten kertyneet poistot	15 000,00		15 000,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00		0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00		0,00
Tilikauden arvonalennukset	15 000,00		15 000,00
Kertyneet poistot 31.12.2013	0,00		0,00
Arvonkorotukset	0,00		0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	0,00		0,00

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot:	2013	Yhteensä 2012	Kilpailuvirasto 2012	Kuluttajavirasto 2012	Muutos 2013-2012
Korot euromääräisistä saamisista	556,55	316,39	0,00	316,39	240,16
Muut rahoitustuotot	0,00	4,87	4,87	0,00	-4,87
Rahoitustuotot yhteensä	556,55	321,26	4,87	316,39	235,29
Rahoituskulut:	2013	Yhteensä 2012	Kilpailuvirasto 2012	Kuluttajavirasto 2012	Muutos 2013-2012
Korot euromääräisistä veloista	230,39	127,07	0,00	127,07	103,32
Muut rahoituskulut	0,00	300,00	0,00	300,00	-300,00
tileistäpoistot	15 000,00	0,00	0,00	0,00	15 000,00
Rahoituskulut yhteensä	15 230,39	427,07	0,00	427,07	14 803,32
Netto	-14 673,84	-105,81	4,87	-110,68	-14 568,03

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla ei ole liitteen mukaisia talousarviotaloudesta annettuja lainoja.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2013					
	Kappale- määrä	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo	Omistus- osuus %	Myynti- oikeuksien alaraja %	Saadut osingot
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	0		0,00	0,00		0,00
ICRT B-osake	0		0,00	0,00		0,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä			0,00			0,00
	31.12.2012 yhteensä		31.12.2012 Kilpailuvirasto		31.12.2012 Kuluttajavirasto	
	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet		15 000,00		0,00		15 000,00
ICRT B-osake		15 000,00		0,00		15 000,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä		15 000,00		0,00		15 000,00

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla ei ole liitteen mukaisia taseen rahoituseriä ja velkoja.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut*Myönnettyt takaukset ja takuut*

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla ei ole liitteen mukaisia valtiontakauksia ja -takuita.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan *Toimintamenomäärärahat* perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset:

€	Talousarvio- menot 2013	Määräraha- tarve 2014	Määräraha- tarve 2015	Määräraha- tarve 2016	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	1 186 830,62	1 138 437,46	1 082 409,14	1 077 100,60	1 777 472,54	5 075 419,76

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan *Toimintamenomäärärahat* perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset:

€	Talousarvio- menot 2013	Määräraha- tarve 2014	Määräraha- tarve 2015	Määräraha- tarve 2016	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset						
...	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla ei ole liitteen mukaisia taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla ei ole liitteen mukaisia taseeseen sisältyvättömiä rahastoituja varoja.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla ei ole liitteen mukaisia velkoja.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla ei ole liitteen mukaisia velkoja.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Pitkäsillanrannan toimipisteen vuokrasopimus siirrettiin 1.12.2013 lukien Senaatti-kiinteistöille ja vasta varainhoitovuotta koskevan kirjanpidon sulkeuduttua havaittiin, ettei Senaatti-kiinteistöt ollut laskuttanut joulukuun vuokraa. Lasku 45 184,18 euroa (ilman alv) kirjataan vuoden 2014 talousarviomenoksi.

6. ALLEKIRJOITUS

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 13. päivänä maaliskuuta 2014.

Juhani Jokinen
Pääjohtaja